

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmetško vstajenje

Zakon in tok narave je tak, da se vse življenje v njej obnavlja vsako leto enkrat — kar pozimi navidezno zamre, to se obudi spomladi v novo življenje. To je večni krogotok.

Tudi življenje kmetškega ljudstva se obnavlja. Kar se zdi danes mrtvo, to jutri oživi in vzklije v novo življenje, še lepše in krepkejšo kakor je bilo staro.

Kmetje smo bili v pradavnini, ko še ni bilo na svetu drugih stanov, veliki gospodje, ker smo samo mi obdelovali zemljo in pridevali živež za vse. Polagoma pa se je začela delitev zemlje in takrat se je začelo za kmet-delavce težko življenje, ker niso plodov svojega dela več uživali oni, ki so zemljo res obdelovali, ampak oni, ki so jo posedovali in sicer toliko, da niso vedeli kam z njo. Kmet-delavec je postal suženj svojega gospodarja.

Potem je prišla še delitev dela. Iz kmetov se je razvil obrtniški (rokodelski) in trgovski stan. Tudi ta dva stanova sta kmalu postala mnogo močnejša in mogočnejša kakor pa pravi kmetje-delavci. Za blago, ki so ga izdelali rokodelci ali ki so ga dobavljali kmetom trgovci, so morali kmetje-delavci plačevati nesorazmerno visoke cene. Kmetje so postali dvakrat sužnji...

S svojim položajem pa kmetje niso bili vedno zadovoljni. Morali so se pač ukloniti oboroženi sili svojih gospodarjev, a v srcu jim ni nikdar ugasnil spomin na nekdanjo svobodo in v njihovih srcih je vedno plamtel goreča želja, da si izgubljene in odvzete jim pravice pribore nazaj. Želja po gospodarski svobodi je rodila krvave kmetške upore. Kmetje so se borili junaško, a podlegli so: čas njihovega vstajenja še ni bil prišel.

Ponižani in potlačeni pa kmetje le niso obupali. Čakali so in čakali, dokler ni njihovo potrpljenje tudi njim prineslo lepših dni. Napočila je nova doba, doba politične svobode in enakopravnosti. Trdi grajščinski jarem je bil razbit in tudi kmet je takrat svobodno zadihal; ni postal sicer še pravi gospod na svoji zemlji, postal pa je polnopraven državljani, ki je imel možnost svoje pravice braniti kakor vsak drug državljani. Tedaj je kmetu-trpinu zasijal prvi žarek vstajenja iz nekdanje sužnosti.

Gospodarsko pa je bil kmet še vedno odvisen. Ne sicer več od grajščaka ali veleposestnika, pač pa od kapitala, ki je kmeta še bolj mogel kakor nekdanji grajščak. Ta pritisk se je bilo treba streti in kmet bi bil tudi gospodarsko svoboden — kmet bi res vstal od mrtvih in začel živeti na svoji zemlji novo življenje kot neodvisen gospod, ne kot hlapec in suženj. Do te osvoboditve pa ni moglo

priti, dokler se kmetje niso začeli zavedati tiste svoje moči, ki jo daje zavest skupnosti, ki jo daje organizacija!

Prebujati pa se je pričela tudi ta zavest. Ne povsod naenkrat, ampak polagoma: danes v tej deželi, jutri v sosednji. Ta zavest raste in se dviga tudi pri nas in med nami in ta prebujena kmetška zavest — zavest, da smo kmetje eno in da spadamo skupaj, ta zavest je začetek našega kmetškega vstajenja!

Politično smo kmetje že dolgo svobodni; v eni deželi več, v drugi manj. Nismo pa še svobodni gospodarsko! Gospodarsko pa ne bomo svobodni, dokler se ne bomo iznebili svojih okov s pomočjo gospo-

Vesele velikonočne praznike svojim cenj. čitateljem in poslovnim prijateljem želita

UREDNIŠTVO
IN UPRAVA

darskih organizacij in s pomočjo političnih svojih pravic. Teh pravic pa se moramo zavedati vsi, a še bolj se moramo zavedati svoje neizčrpne gospodarske organizirane sile. Ko bo ta zavest v naših srcih pognala dovolj globoke in močne korenine, je ne bo več sile, ki bi nas mogla znova zaslužiti. Ta dan bo za nas kmete naš najboljši dan, ker bomo šele takrat lahko praznovali svoje pravo kmetško vstajenje!

Kaj hočemo mi in kaj hočejo drugi

Iz govorov ministrov dr. Draga Marušiča in Ivana Pucelja na zborovanju v Cerknici

Preteklo nedeljo se je vršilo v Cerknici v logaškem srezu veliko volilno zborovanje, ki sta ga sklicala minister dr. Drago Marušič in senator g. Ivan Pucelj.

Ob njegovem prihodu v Cerknico so g. ministra pozdravili predstavniki oblasti in druge odlične osebe, nato pa je otvoril shod cerkniški župa g. Anton Verli in dal besedo ministru dr. Marušiču.

Za pomirjenje in za sodelovanje

Minister dr. Marušič je rekel med drugim: »Povsod po svetu opazujemo, kako se narodi notranje krepijo in prelivajo v trdno povezane skupnosti. Ustvarjajo se sporazumi in enotne fronte. Gospodarska kriza, ki je preplavila ves svet, ni šla mimo nas. Odpravili pa je ne bomo z jadikovanjem, s kritiziranjem, niti s čakanjem, da sama preneha. Samo eno uspešno sredstvo imamo proti njej — boj, trd, neizprosni boj. Ta boj pa bo zmagoval samo takrat, če ga bojuje ves narod. Za vsak boj je potrebna koncentracija. Ta se doseže z notranjim pomirjenjem in skupnim sodelovanjem. To sta tudi prvi osnovi programa, ki jih dosledno izvaja vlada g. Jevtića.

Narodno in državno edinstvo je temelj Jugoslavije. Brez tega temelja, posebno mi Slovenci, obstojati ne moremo.

Za obnovo gospodarstva

Kraljevska vlada ima pred očmi trezno in smotreno gospodarsko delo. Zato puščajmo ob strani vprašanja, o katerih ni treba več razprav-

ljati. Država mora postati socialna enota, ki mora skrbeti za to, da dobi vsak državljani svoj zaslužek. Delavec in kmet sta izpadla kot konzumenta. Naš kmet se ne pojavlja na tujih tržiščih več kot kupec. Zato je kraljevska vlada že storila in bo tudi v bodoče izdala ukrepe za posamezne pridobitne panoge. Skušala bo znižati sedanje kričeče razlike, ki obstojajo med cenami industrijskih izdelkov in cenami kmetških pridelkov.

S pomočjo koncentracije državnih privilegiranih državnih zavodov se je našla ena milijarda dinarjev za javna dela, s katero ne bo obremenjen naš davkoplačevalec. Tujskemu prometu se bodo s to milijardo odprla nova pota. Tudi Slovenija bo dobila tako zaželeno in tako potrebno zvezo s morjem. S preureditvijo ceste Ljubljana — Jesenice pa bomo tudi proti severu izrazili priliv tujcev v našo ožjo domovino. Izvedeno je tudi že znižanje zemljarine za 10 odstotkov in zmanjšanje obresti pri Narodni banki, ki se bo še nadaljevalo, da bo obrestna mera v resnici v skladu z rentabilnostjo posameznih gospodarstev. Tudi svojo prometno politiko je kraljevska vlada usmerila tako, da železnice ne smejo in ne morejo biti nepristopne najširšim krogom naroda. S cenejšimi voznicami se dviga promet in s povečanim prometom tudi dohodki. V osebnem prometu imamo že pocenitev za 28 odstotkov, postopoma bo sledilo znižanje blagovnih tarif. Vse to so faktični uspehi kraljevske vlade.

Vlada mlajših ljudi

Sedanja vlada je vlada mlajših, zato tudi prožnejših ljudi. Je to kmetška vlada, saj je v

njej pet zadržarjev ministrov. Če bi volitev ne bilo treba, bi ministri sedeli v Beogradu in vsak v svojem resorju delali in ustvarjali. Ker pa so volitve 5. maja najvažnejše delo, morajo ministri med narod, da mu razložijo in povedo, kaj hočejo. Pa tudi zato, da prejmejo 5. maja zaupanje vsega naroda, da bosta delovni in gospodarski program s podvojeno silo in z jekleno zavestjo realizirana v mejah možnosti. Čim večje bo zaupanje naroda, tem uspešnejše bo delo. Vsako delo, ki prihaja iz poštenega srca, mora roditi uspehe. Zato vas vabimo in kličemo, da vsi kakor en mož 5. maja podprete vlado gospodarske obnove, ki ji načeljuje gospod Bogoljub Jevtić.

Izvajanjem ministra dr. Marušića je množica sledila z največjo pažnjo in z viharnim odobravanjem pritrjevala.

Po govoru ministra dr. Marušića je povzel besedo g. minister Ivan Pucelj, ki so ga poslušalci takoj ob nastopu burno pozdravljali.

Kaj hoče vlada?

Minister Pucelj je izvajal med drugim:

Živimo v časih, ko je treba mnogo poslušati in še več razmišljati. Zopet smo v volilnem boju. Mnogo se govori o volitvah tako in tako. Sedanje volitve se v marsičem razlikujejo od prejšnjih. Dobili smo vlado, ki je prišla proti običajem parlamentarnega življenja, rekli bi nepričakovano. Na čelo te vlade je prišel mlajši, zato pa najmarljiviji in najožji sodelavec blagopokojnega viteškega kralja Zedinitelja. Ta vlada ima predvsem dvoje pred očmi: pomirjenje vasi, trga in mesta, pomirjenje med stanov, plemeni in verami. Istočasno pa ta vlada zastopa načelo kar najširšega sodelovanja vseh, ki so dobre volje, kajti nadaljnja vprašanja, ki jih je vlada že pričela izvajati in ki še čakajo rešitve, so take narave, da mora biti prisoten ves narod. Mi vsi skupaj lahko dosežemo to, kar je posameznim skupinam nemogoče.

Ali se bodo vsi odzvali?

Ne! Tega nihče ne veruje. Odzvali se ne bodo zato, ker je naša narava slaba. Vsi smo polni zmot in napak. In teh napak imamo ravno v političnem življenju vse preveč. Politika ni kraljestvo želja, pač pa samo torišče zgolj mogočih stvari. Pregovor pravi: Če si mlad človek gradi bodoče življenje z zlatimi gradovi v oblake, plača take sanje s solzami.

Marsikdo si politiko predstavlja kot lahko zadevo. Vendar je politika stvar, ki zahteva mnogo truda, energije, vztrajnosti in tudi požrtvovalnosti. Ne mala nesreča za naš narod je, da prihajajo med ljudstvo lahkomišelniki agitatorji in kličejo: miza pogrnjena! Dejal sem že večkrat, da je politika najbolj vzvišena stvar, ampak tudi težka. Politika, ki jo zastopa sedanja vlada g. Bogoljuba Jevtića, je boljša od vseh dosedanjih, ker pomni boj proti sovraštvu in je za pomirjenje in za sodelovanje.

Kriza in prilagoditev

Ali ni to delo pošteno, ali niso te misli plemenite? Še več, ta vlada je tudi pokazala, da to niso fraze. Ta vlada hoče, da se narod prekrvasi, da izravna medsebojne spore in da s skupnim delom dokaže, da je vreden boljše bodočnosti. Kriza je tu. Krizi pa se je treba prilagoditi. In da se ta prilagoditev izvaja, nam je pokazala vlada s svojim širokim razumevanjem socialnih problemov. Moj predgovornik, prijatelj minister Marušić, nam je naštel ukrepe, ki naj današnje kritično stanje ublažijo.

Kaj pa ponujajo drugi?

Izmed znancev imamo tu prijatelje g. dr. Korošca. Izdali so si gospodje dva letaka za — abstinenco. To se pravi, na volišče ne pojdejo. Kaj znači ta politika? Zakaj dr. Korošec tega ni storil, ko je bil star 20 let? Stari Čehi so se v stari avstrijski dobi skregali z vlado in se niso

udeleževali nobenega parlamentarnega življenja. Kakšne so bile posledice? Dobili niso ničesar, še več, tudi one pravice, ki so si jih s trudom in bojem pridobili, so pričele vidno kopneti. — Šele mladi Čehi so te strahotne zmote v dolgih letih in z velikimi napori zopet popravili. Politika abstinence je torej jalova politika. »Za lase se nobenega ne vleče v nebesa«, pravi pregovor. Imaš tožbo na sodišču, pa praviš kaj me briga. Imaš dokaze, da si pošten, imaš priče, da nisi izvršil kaznivega dejanja. Če te ni, te bodo obsodili — v odsotnosti. Kdor hoče, naj ostane zunaj, ali potem nima pravice godrnjati in kritizirati, ker si je to pravico sam odvezl.

Kaj pa Maček? Njegova politika je najbolj nejasna. Nič ne pove, nič ne govori. Vse je šepetajoča agitacija. Ko so vprašali po programu, je dejal, da bo povedal potem, ko bo izvoljen. To je mačka v vreči. So pa ljudje, ki ga bodo volili. Slovenci pač tega ne bodo storili.

Nekaj misli ob volitvah

V deželah, kjer ljudje volijo svoje zastopnike v javne zastope, je že od nekdaj navada, da se politične skupine opredelijo po tem, kakšno stališče hočejo zavzemati napram vprašanju, ki so trenutno za prizadeto občino, deželo ali državo najvažnejša, ali kakor pravimo, najbolj »aktualna«. Kakor mora namreč vsak pameten človek pri vsakem svojem koraku in pred vsako odločitvijo jasno vedeti, kaj da hoče, in ne samo tega, česar noče, tako mora tudi vsaka politična skupina jasno vedeti, kaj namerava izvršiti, če pride do moči in veljave v javnem življenju. To se pravi, vsaka politična skupina mora imeti svoje načrte ali svoj program.

Kakor pa so politični programi potrebni, da ljudje vedo, kaj hočejo, tako pa na drugi strani politični in gospodarski programi niso neizpremenljivi. Trajno vrednost imajo pač le glavna načela, glede posameznih zahtev pa se morajo tudi programi prilagajevati časovnim potrebam.

Politična praksa dobro razločuje idejne programe, katerih izvedljivost leži navadno v daljni bodočnosti — če so sploh izvedljivi — in pa tišje programe, ki jih zahteva in narekuje praksa in vsakdanje življenje po trenutnih razmerah. V slučaju vojne nevarnosti n. pr. vidimo, kako morajo vsi idejni programi, tudi najlepši, stopiti v ozadje pred nujnostjo trenutka, ki zahteva zbiranje vseh sil v korist ogrožene države. Ko pa mine skupna nevarnost, stopijo v veljavo zopet stari programi, če to razmere dopuščajo, ali pa je treba izpremeniti, kar je izpremembe potrebno.

Program politične skupine, ki jo zastopa predsednik vlade g. Jevtić, se je rodil iz praktičnih potreb v kakršnih živimo. Da pa bomo ta program dobro razumeli, moramo vedeti, kako in iz kakšnih potreb je nastal.

Nevaren položaj

Če prelistavamo zgodovino naše mlade države od njenega početka, vidimo, da je imela naša država že ob svojem rojstvu mnogo nasprotnikov, ki so ji stregli po življenju. Proti kraljevini Jugoslaviji in njenemu obstoju se je združilo pod močmi in res spretnim vodstvom vse, kar se je čutilo zbog ustanovitve naše države prikrajšano v svojih večinih samo dozdevnih »zgodovinskih pravicah ali pa se je čutilo ogroženo v svojem nadaljnjem razvoju.

Ta položaj je postajal še opasnejši zaradi naših razrvanih notranje-političnih razmer.

Naša nesreča

Mi vsi vemo še iz nedavne prošlosti, kako so se pobijale in klale med seboj v parlamentu in izven njega stare politične stranke, ki so živele še vedno v preteklosti, kakor da svetovne vojne sploh ni bilo, za sedanost, za nove razmere pa sploh niso imele nobenega smisla in še

G. Hodžera po volilnem zakonu ne bo mogel s svojo skupnico doseči ničesar.

Socialisti so mi bili simpatični. Saj je povsem pravilno, da industrijski delavci dobijo svojega zastopnika v parlamentu. Če pa se sečaj razteza marksistični nauk tudi med kmečko ljudstvo, je to demagogija.

Bojevniško gibanje sem v začetku spremljal z velikimi simpatijami. Pozneje pa je stvar dobila smeri, ki ne morejo biti v skladu z realno politiko, ker je vodstvu predvsem manjkala izkušnja. G. Ljotić bi v resnici lahko šel preko uglasene Jevtićeve liste v politično življenje.

Izvajanja ministra Ivana Puelja so bila tako krepka, tako močna in prepričevalna, da ni bilo niti enega samega ugovora. Čeravno so nekateri pred pričetkom zbora napovedovali z vsoto sigurnostjo veliko medklicarsko borbo. Ravno nasprotno, manifestacije in ploskanje še tudi potem ni utihnilo, ko je g. župan Verli zbor zaključil.

manj seveda za bodočnost. Starim strankam je bila skupna predvsem ta velika politična napaka, da so videle pred seboj vedno le samo stranko in strankarsko korist, nikdar pa se niso brigale za koristi države kot celote. Zato so se bojevali takrat samo strankarski boji za ministrski položaje, za zasedbo raznih uradniških mest po strankinih pristaših in za druge slične drobtine in malenkosti, a do skrajnosti nemoralne podpore. V boju za take malenkosti so bivše stranke popolnoma pozabile na državo kot celoto, ampak so jo smatrale le za predmet osebnega izkoriščanja. Ni čudno torej, če je začelo zaupanje v moč in v pravičnost države padati že kar sumljivo, a iz tega nezaupanja so znali naši zunanji nasprotniki kovati sijajen politični kapital za sebe, a proti nam; vse to pa po zaslugi naših bivših strank.

Ta položaj je jasno uvidel naš pokojni Viteški kralj Aleksander, ki je kot vrhovni čuvár slavne dedovine budno pazil, kam plava državni čoln v takih razmerah. V svoji veliki skrbi za dobrobit cele države se je odločil za temeljito spremembo vse zunanje in notranje državne politike.

Razbit obroč

Največ skrbi je dala vladarju zunanja politika. Železni obroč, ki so ga skovali naši nasprotniki okoli naše države, je bilo treba razbiti za vsako ceno in ga nadomestiti s politiko sporazumov in prijateljstva. To je pokojni vladar tudi v veliki meri dosegel s sodelovanjem tedanjega ministra za zunanje zadeve g. Bogoljuba Jevtića.

Potovanja v Bolgarijo, v Carigrad, v Atene in v Bukarešto, kjer so se sestajali odgovorni državniški balkanskih držav, so temeljito razčistila oblačno ozračje. Prišlo je do znatnega izboljšanja odnosov z Bolgarijo in do sklepa balkanskega sporazuma, ki sicer še ni popoln, a se je vendar že parkrat izkazal kot velik zaščitnik gesla »Balkan — balkanskim narodom«. Baš takrat, ko je pokojni vladar pripravljal svoj najodločilnejši zunanje-politični korak, sporazum z Italijo v soglasju z zavezniško Francijo, ga je zadel smrtonosni strel v Marseillu.

To politiko, ki jo je začel s tako dobrimi izgledi na uspeh pokojni Viteški kralj Aleksander, nadaljuje smoteno tudi sedanja vlada pod vodstvom g. Bogoljuba Jevtića. Načelo te politike je, živeti zlasti z vsemi sosedi v miru in prijateljstvu, najmanj pa v korektnih odnosih. Mi ne bomo nikogar napadali, n svoje bomo z vsemi sredstvi branili, kakor nam je naročil pokojni Viteški kralj v svojih zadnjih besedah.

Nova pota

Naš namen je pripeljati narod na nova politična pota, kakor nam jih narekujejo današnje razmere.

Doma je najbolj pereče vprašanje naše gospodarstvo, brezposelnost med delavstvom in beda na kmetih. Kriza je zadela nas vse brez razlike vere ali jezika, zato pa se moramo tudi združiti vsi, da to zlo izlečimo.

Vlada g. Jevtića hoče predvsem okrepiti gospodarsko našo kmetijstvo, ki se nahaja danes v najtežjem položaju in iz katerega izhajajo težkoče za vse ostale stanovce. V tem oziru je sedanja vlada storila že mnogo, pa bo še več, če bo dobila ob volitvah zaupanje in podporo volilcev. Delovni program kraljevske vlade z dosedanjimi ukrepi še ni izčrpan, sledilo bo še mnogo novih zakonov, ki imajo vsi en skupen cilj: izboljšanje našega gospodarskega položaja in olajšanje socialne bede.

Kaj pa naše opozicijske grupe? Tu lahko rečemo: Vse kar imajo te skupine na sebi ali v svojih programih dobrega, to hoče tudi vlada g. Jevtića. Kar pa ni izvedljivo ali je v danih razmerah celo nemogoče, to je za prakso brezpomembno, ker so to samo prazna obetanja.

Pozor – veliko pranje je skupno pranje

Krpe za čiščenje in drgnjenje se mešajo med ostalim perilom — kako lahko se na ta način prenesejo nevarne kali in nesnaga. Zato: Schichtov Radion za veliko pranje. Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ga temeljito operejo in uničijo vse bolezenske kali.

SCHICHTOV
RADION
pere vse higijenično čisto

Naša pot je ravna

Povsod tam, kjer je še kaj treznega mišljenja in politične zrelosti, vlada veliko zanimanje za letošnje skupščinske volitve; vsekakor je to velik napredek od zadnjih volitev, ki so se vršile 8. novembra 1931.

Takrat smo doživeli, da so naši nasprotniki skušali pripraviti našo vas k abstinenči; to jim ni uspelo, ker so se posluževali melod, ki niso bile niti moralne niti častne v politični borbi. In ko so uvideli, da ne bodo na ta način dosegli nobenega uspeha, so trosili najrazličnejše laži med kmetskim ljudstvom. Laž pa ima kralke noge, ostali so sami in iskali so polji, toda našli jih niso. Narod jim je obrnil svoj hrbel in jih zapustil, ker niso zmogli in znali rešiti gospodarskih in socialnih težav ljudstva.

Danes se spet pojavljajo in bi radi popravili to, kar so nad narodom zagrešili. Vprašanje je: Ali so vredni, da jim naša vas odpusti njihove grehe? Odgovor na to bo dal ljudski glas petega maja. Volitve bodo dale vsakemu priliko, da se pojavi na političnem polju, pokaže svoje sposobnosti in pomaga vsem, ki so pomoči potrebni. Kandidatov bo dovolj, toda

Poštenje v upravi, skrb za delovne stanove in briga za splošen dvig gospodarstva, to je naš program, ki ga vsak lahko podpiše in zanj glasuje, komur je res korist države in splošen napredek na scu. Zato smo prepričani, da bodo volilec ta program vpoštevali tudi na dan volitev.

kdo je v vsakem srezu pravi, naj odloča narodna volja. Glavno je, da vsi zgrabimo za delo in si sami določamo svojo, t. j. kmetsko bodočnost.

Glasevali bomo za onega, ki nam daje jamstvo, da bo delal na ulrditvi narodnega in državnega edinstva, za gospodarski in socialni napredek naše vasi in naših mest in da bo pravi ljudski zastopnik. Po preteklosti bomo sodili vsakega kandidata; kajli preteklost je najmočnejša opora za pošteno bodočnost. Kdor bo pokazal čisto roko, bo dobil naše zaupanje; kdor pa tega ne more, za njega pri nas ni mesta in tudi nikjer drugod. Rabimo ljudi dela, ki jim je prazna obljuba zadnja beseda; rabimo ljudi, ki so pravi borci kmetskega programa in kmetske misli in ki jim je narodno in državno edinstvo največja, nedotakljiva svetinja.

To naj bodo smernice za majske volitve in mišljenje naše vasi v predvolilni dobi. Pri nas ni oklevanja in politične kupčije, naša pot je ravna in nepopustljiva; tega se mora vsak volilec in kandidat zavedati.

Kandidati na Jevtičevi listi v Dravski banovini

Po vsej verjetnosti bodo na listi predsednika vlade kandidati, ki jih prinašamo po abecednem redu:

Okraj Brežice:

Ernest Krulej, banovinski svetnik,
dr. Andrej Veble, živinozdravnik.

Okraj Celje:

Ivan Prekoršek, ravnatelj, bivši poslanec,
Jernej Stante, odvetnik.

Okraj Črnomelj:

Evgen Lovšin, industrialec,
Dr. Juro Koc, pom. tajnik Zbornice za TOI.

Okraj Dolnja Lendava:

Ivan Hajdinjak, bivši narodni poslanec,
dr. Franc Klar, zdravnik.

Okraj Gornji grad:

Matija Goričar, posestnik,
Anton Zehelj, posestnik.

Okraj Kamnik:

Anton Cerar, gostilničar, bivši nar. poslanec,
Anton Kersnik, graščak.

Okraj Konjice:

Karl Gajšek, bivši narodni poslanec,
Rado Jerab, notar,
Franc Seručar, kovač.

Okraj Kočevje:

Ivan Arko, banovinski svetnik,
dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik v Ljubljani,
dr. Ivan Sajovic, banovinski svetnik.

Okraj Kranj:

Ivan Lončar, bivši narodni poslanec,
dr. Franc Semrov, posestnik.

Okraj Krško:

Martin Horvatič, župan in posestnik,
inž. Franc Zupančič, posestnik.

Okraj Laško:

Rudolf Pleskovič, šolski upravitelj,
Ferdo Roš, posestnik in gostilničar,
Jakob Štruc, delavec.

Okraj Litija:

Franc Lajovic, župan,
Milan Mravlje, bivši narodni poslanec.

Okraj Ljubljana mesto (dva mandata):

1. Ivan Mohorič, gen. tajnik Zbornice za TOI, bivši narodni poslanec,
2. dr. Riko Fuks, mag. svetnik,

Okraj Ljubljana okolica (dva mandata):

1. dr. Drago Marušič, minister za socialno politiko in narodno zdravje,
2. mag. pharm. Hočevar, župan, Vrhnika.

Okraj Ljutomer:

Avgušt Lukačič,
Jakob Rajh, posestnik,
Fran Skuhala, banovinski svetnik.

Okraj Logatec:

Dr. Drago Marušič, minister za socialno politiko in narodno zdravje.

Okraj Maribor desni breg:

Vinko Gornjak, banovinski svetnik,
Franc Kirbiš, posestnik,
Anton Krejčič, bivši narodni poslanec.

Okraj Maribor levi breg: (dva mandata)

I. lista: Ivan Janžekovič, posestnik,
dr. Ivan Jančič, višji drž. tožilec v pokoju,

II. lista: Rudolf Ogrine, strojevodja,
Karol Fras, tekstilni delavec.

Okraj Metlika:

Martin Bajuk, banovinski svetnik,
Ivan Malešič, obrtnik,
Dako Makar, bivši narodni poslanec.

Okraj Murska Sobota:

Ivan Benko, bivši narodni poslanec in veletrgovec.

Okraj Novo mesto:

Franjo Bule, župan, pos. in industrialec,
Josip Matko, posestnik in župan,
ing. Josip Pavlin, gradbenik,
dr. Josip Režek, župan v Novem mestu,
Šterbenk Karel, meščansko-šolski učitelj.

Okraj Prevalje:

Karl Doberšek, šolski upravitelj,
inž. Milan Lenarčič.

Okraj Ptuj:

Mihail Brenčič, bivši župan,
Ljovro Petovar, bivši nar. poslanec in pos.

Okraj Radovljica:

Ažman Ivan, župan v Lescali,
Ivan Mohorič, gen. tajnik Zbornice za TOI in bivši nar. poslanec.

Okraj Slovenjgradec:

Leopold Kopač, učitelj,
dr. Novačan Anton, gen. konzul,
dr. Bogumil Vošnjak, bivši nar. poslanec.

Okraj Smarje pri Jelšah:

Ljudevit Komar, šolski upravitelj,
dr. Moser,
Anton Zdolšek, posestnik in župan.

Občni zbor Zveze slovenskih zadrug

Predlogi in debata

V debati, ki se je razvila o posameznih pereh vprašanih, se je zrcalila resna prevdarnost in trdna volja da nadaljuje delo na zadrugi njeni. Debate so se udeležili poleg ravn., ki je predloge utemeljeval, še delegati zadrug gg. dr. Boštjančič, Brezovar, dr. Gorišek, Legat, Košir, Koruza, Lenarčič, Lendovšek, Ložar, Novak, Pust, Šteblaj, Šumer, Strman, Toman in dr. Zdolžek. Po debati je občni zbor soglasno sprejel naslednje resolucije.

Odplačilni načrt za zaščitene kmete

Pravilnik ministrstva za poljedelstvo z dne 5. 1. m. pooblašča revizijske zadrugne zveze, da sestavijo načrt, po katerem morajo zaščitene kmetje plačevati svoje dolgovne pri kmetijskih zadrugah. Pismena anketa in debata sta pokazali, da zadrug ne zahtevajo ostrejših pogojev glede obresti in odplačilnega roka, kakor jih določa uredba od lanskega leta, kar je brez dvoma znak, da res prevladuje v organizaciji duh socialne pravičnosti. Večina zadrug pa zahteva, in to na podlagi utemeljenih dejstev, naj bo kmečka zaščita v toliko individualna, da ne bo ščitila onih, ki ne bi hoteli ob dospelosti plačevati obresti in obrokov in ki v škodo upnikov (zadrug) odtužujejo ali obremenjujejo svoje premoženje. Detaljnega načrta občni zbor ni sprejel, ker se je treba glede podrobnosti sporazumeti tudi z ostalimi zvezami, da bo postopanje enotno pri vseh zadrugah in ker bo načrt veljaven šele, ko ga bo odobril kmetijski minister.

Odprava prenosne takse

Vedno pogostejši so slučajji, da mora zadruga, ki je bila primorana sodnim potom zahtevati vrnitev dolga od dolžnika, posestvo na javni dražbi sama kupiti, ako noče, da bi utrpela še večjo izgubo. Kljub temu, da nima interesa, da bi obdržala na dražbi kupljena posestva, pa mora zadruga, ki je že itak imela velike stroške s sodno izterjavo in z izvršilnim postopanjem, investirati še naprej mnogo denarja, ker mora plačati 8% na raznih taksah in to na izvršilnih, prenosnih, državnih in banovinskih.

Zato prosimo, da merodajni faktorji to vpoštevajo in odredijo in napravijo slično kakor je to tudi že n. pr. v Avstriji, da se zadrug (denarni zavodi), ki so prisiljeni, da kupijo na sodni dražbi sami nepremičnine, na katerih je njihova terjatev zavarovana s hipoteko, oproste vseh sodnih (izvršilnih) kakor tudi ostalih državnih in samoupravnih taks in to pod pogojem, da te nepremičnine prodajo najkasneje tekom petih let.

Znižanje obrestne mere

Leto za letom se na vsesplošni pritisk znižuje obrestna mera, vendar je ta danes še vedno previsoka. Zadrugništvo kot izrazito socialno-gospodarska institucija je vedno tudi v tem vprašanju prednačilno in bi tudi rado to storilo v bodoče.

V to svrhu naj se uredba o maksimiranju obresti izpopolni tako, da posamezni denarni zavodi ali ena vrsta denarnih zavodov v banovini, maksimirajo z odobritvijo ministrstva ali banke uprave obresti za vloge do 2% izpod maksimuma, določenega v zadnji uredbi.

Druga velika neprilika, ki tudi izpodkopuje naše denarne organizacije, pa je visoka obrestna mera državnih in privilegiranih denarnih zavodov.

Zato prosimo pristojna oblastva, da ukrenejo pri privilegiranih zavodih, da ne bodo privatnim zavodom konkurirali, odnosno povzročali pri obrestni meri licitacije navzgor.

Zaščita kreditnih zadrug

G. dr. Gorišek je iznesel predlog, ki ga je občni zbor soglasno sprejel in se glasi: »K uredbi

o zaščiti kmetov z dne 3. VIII. 1934 naj se izda še dodatek v tem smislu, da so denarni zavodi, ki izkažejo, da so imeli 20. IV. 1932 več kot polovico svojih hranilnih vlog naloženih pri zaščitene kmetih in eventualno pri denarnih zavodih, ki uživajo zaščito, dolžni vračati vlagateljem 4% obresti od hranilnih vlog in od glavnice analogne zneske kakor predvideva uredba o zaščiti kmetov za posojila, pri čemer velja za obveznost izplačila zapadlega zneska glavnice, enomesečni odpovedni rok. Iz 20. IV. 1932 na te vloge že izplačani zneski se imajo pri zapadlosti zgoraj navedenih zneskov smatrati kot izvedeno plačilo v smislu te uredbe.«

Dolžnosti nadzorstva

Iz revizijskih poročil izhaja, da pri mnogih zadrugah nadzorstva ne vršijo v zadostni meri svojih dolžnosti. Če v normalnih časih ima tako zanemarjanje dolžnosti lahko dalekosežne posledice, v današnjih, izredno težkih časih pa je neizpolnjevanje dolžnosti s strani članov nadzorstva lahko usodno za zadrugo. Občni zbor poziva vse člane nadzorstev, da vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti, da so kot stalni kontrolni organi v tesnem stiku z načelstvom zadrug, ga opozarjajo na njegove dolžnosti in morebitne nedostatke.

Za pospeševanje zadrugne izobrazbe

Zadrugništvo je sicer priznано najprimernejša oblika gospodarske organizacije, ki naj socialno šibkejšim, zlasti kmetom in obrtnikom po-

maga do boljšega blagostanja, vendar doslej ni dovolj uspešno vršilo svoje naloge in to največ zaradi pomanjkljive zadrugne ideološke in strokovne izobrazbe desetstisočev naših zadrugnikov. Da temu nedostatku odpomore, sprejme občni zbor ta-le sklep: Poglobiti in razširiti je treba pouk o zadrugništvu. Ustanoviti po nekaj dnevnih in tedenskih tečajev za člane zadrug in nuditi v ta namen primerna sredstva tudi iz javnih virov. Razširjenje pouka o zadrugništvu na gospodarskih šolah. Uvajanje obveznega pouka vsaj dveh ur na teden o zadrugništvu v zadnjih letnikih učiteljskih šol, da se tako usposobi učiteljstvo za pouk na nadaljevalnih gospodarsko-zadrugnih tečajih, ki jih predpisuje novi zakon o narodnih šolah.

Razširiti je treba zadrugni tisk in v ta namen izdati potrebne učbenike, dalje propagandne in poučne brošure, letake in koledarje. Razširiti je treba glasilo Zveze med članstvom zadrug, za predsednike, podpredsednike in tajnike pa je naročnina obvezna.

Za poživitev gospodarstva

Stagnacija denarnega trga traja že četrto leto, zato ni čudno, če je danes ravno nelikvidnost denarnih zavodov ena največjih ovir za poživitev gospodarske delavnosti. Vzrok krize ni samo konjunktura, temveč je kriva tudi struktura našega gospodarstva in gospodarskih organizacij, saj se niti nismo prilagodevali novim razmeram niti že desettletja odstranili zastarelosti, ki je prešla že v napake. V ta namen je potrebno, da vlada odnosno narodno predstavništvo sestavi gospodarski načrt, ki bo odgovarjal sedanjim potrebam in z novimi zakoni reorganizira denarne organizacije in modernizira vložno pravo.

Banovinski proračun potrjen

Finančni minister je odobril proračun Dravske banovine, ki predvideva Din 83,653.260—izdatkov in ravno toliko dohodkov.

V banovinski uredbi, ki izide te dni, se predpisujejo v kritje potrebščin proračuna od dne 1. aprila 1935 dalje naslednji banovinski davki, takse in doklade;

53% na občna banovinska doklada k vsem državnim neposrednim davkom.

5% na nadomestna doklada za odkupnino osebnega dela k vsem neposrednim državnim davkom.

5% na zdravstvena doklada po § 17. zakona o zdravstvenih občinah, k vsem drž. neposrednim davkom,

dalje trošarina na alkoholne tekočine, na ogljikovo kislino in umetne brezalkoholne pijače, na mineralne vode, na očetno kislino, na

kvas, na bencin, električno silo, pnevmatiko, ter takse na plesne prireditve, 40% na doklada na državne takse od vstopnic in 40% na taksa od vrednosti kinematografskih vstopnic, taksa na lovske karte, na zakupnine lovišč in ribolovov, na šoferske legitimacije, 2% na prenosna taksa nepremičnin, 100% na doklada k dopolnilni prenosni taksi, taksa za zavarovalne premije, davščina na dediščine, taksa na posest in nošenje orožja, banovinske administrativne takse in doklada k drž. po zakonu o taksah, taksa za prenos lastništva na živinskih potnih listih.

Uredba glede bednostnega fonda določa Din 5,850.000—izrednih dohodkov in prav toliko izdatkov fonda, za čigar kritje se pobira od 1. aprila dalje izredna davščina delojemalcev in službodavcev, to je 0-5%, odnosno 1% od vseh zaslužkov delovnih sil, ki so zavezane socialnemu zavarovanju.

Nove žrtve alkohola

Pretekli teden je doživela Dravinjska dolina dva uboja, ki sta vzbudila med sicer silno mirnim prebivalstvom veliko ogorčenje.

V torek zvečer je prišel 28 letni viničar France Grašič k gostilničarju Bereetu v Spitalič, v čegar službi je bil kot viničar. Prišel je po mleko za svoje 4 male otroke. Iz gostilne sta odšla skupaj z Tonetom Pavčičem, ki pa je sedel na kolo in se odpeljal. Paučič pa se je oddaljil komaj za streljaj od hiše, po je zaslišal obupen klic: Tone! Obrnil se je in je zagledal pred gostilno Grašiča v mlaki krvi. Takoj so prihiteli na lice mesta še drugi ljudje, ki so slišali krik, in tem se je posrečilo napadalca prijeti. Napadalec je bil posestniški sin Marinček France iz Starih Slemen, ki je povedal, da je v nekem prepiru Grašič njegovega očeta udaril, za kar je sin obljubil se maščevati nad Grašičem, ki ga je res pričakal in udaril s kolom po glavi

tako, da je Grašič obležal, a na tleh ležečega je še z nožem zabodel.

Drugi žalostni slučaj se je dogodil na Brezju nad Oplotnico. Tam so sedeli kopači po končanem delu pri pijači; med njimi pa je kmalu prišlo do spora zaradi nekega dekleta. Posestnikovega sina Maksa Brečka pa je v tem prepiru Ferdinand Gošnjak tako z nožem zabodel, da je obležal mrtev na tleh. Gošnjaka so orožniki že prijeli.

Zaradi dekleta sta se spoprijela tudi 22 letni Janez Mulec in 22 letni hlapec Ivan Kmetič iz Završke vasi. Ivan Kmetič je z več fanti skupaj napadel Mulca, ki je spremljal svoje dekle domov, toda Mulec se je branil z nožem in je Kmetiča zabodel do smrti. Orožniki so Mulca, ki se zagovarja s silobranom, že prijeli.

Vsi zločini pa so se rodili iz preobilice pijače. Alkohol je naš največji sovražnik.

Kmetška mladina

Mnogo velikonočne sreče, veselja in zadovoljstva želimo vsem tovariškim Društvom kmetških fantov in deklet in vsem našim prijateljem in sodelavcem!

ZVEZA KMETŠKIH FANTOV
IN DEKLET V LJUBLJANI

Iv. Kronovšek:

Vstanimo!

Vsi cerkveni prazniki nam dajejo tudi za naše življenje in delovanje lepe misli, vzpodbude in opozorila. Saj se skoraj vsi praznujejo kot spomin na en ali drug važen dogodek v preteklosti, katerega važnost ali posebnost ne bo obledela nikoli. Značilni so za vse zemljane in vse čase brez izjeme.

Eden najvažnejših praznikov je za nas Velika noč — spomin na vstajenje Odrješnika. Velik po svoji zunanosti, veselju in pomladanskem razpoloženju, še večji po notranosti in duhovni globini. Za kmetške ljudi zdrav, važen in potreben v vseh pogledih.

Po zimskih mesecih, ivju in megli toplejši solnčni žarki, ki ne grejejo samo telesa, temveč tudi naše duše. To se da samo doživeti. Iz zimske okorelosti in zaspanosti pomladanska razgibanost in razpoloženje. Mraz te je stisnil in zadržal, pomlad te sprošča, sproži, daje. Narava kliče, vabi in priganja k delu. Prostovoljno in nehoče se zdramiš in razgiblješ — zaživiš! Ves si prerojen, v sebi čutiš mladost in voljo. Pomlad!

Velika noč je praznik vstajenja. Obujamo spomin Kristusove zmage nad smrtjo. Praznujmo istočasno tudi zmago nad duhovnim mrtvilo kmetškega človeka.

Do sedaj smo bili kmetški ljudje, kot nekaj Kristus, zaničevani in prezirani, opljuvani in pretepani! Ni se nam pustilo govoriti, še manj uspevati in napredovati. Odvisni smo bili od tistih, ki so nam privoščili le trpljenje in revščino. Kaj nas rešuje, kaj dviga? Edino vera v naše zdravje in moč, vera v zmago pravice! Vstati hočemo — moramo! Dovolj imamo lastne moči! Sprostimo se vseh vezi, pomislekov in strahu! V tem je za nas rešitev in smisel življenja!

Naj nam pomladno solnce, vonj kličoče trave in cvetlice ter velikonočna pesem oživi smisel in utrdi vero v vstajenje spečih sil naše vasil! Vstanite, naš čas prihaja!

Učni načrt III. Zvezinega prosvetno-organizatoričnega tečaja za dekleta v Ljubljani

Na tečaju, ki se je vršil od 29. marca do 6. aprila t. l., so bila naslednja predavanja: **ideološka:** Kaj je kmetška ideja in kmetški pokret. Kmetški pokret in mladinske organizacije v drugih državah. Vzgojna: Kmetška in državljanska vzgoja. Smernice za izobrazbo in vzgojo kmetške mladine. Vedenje in nastop. **Organizacijska:** Mladinske organizacije in njih pomen. Delovanje ženskih odsekov v naših društvih. Dolžnosti predsednika. Dolžnosti tajnika. Blagajniško poslovanje. Knjižnica in dolžnosti knjižničarja. Organizacija društvenih prireditev. **Gospodarska:** Pomen in delovanje zadrug. Domači obrti v Sloveniji. Kmetijski poizkusni krožki. Trgovina s agrarnimi pridelki (mleko, sir, jajca, zelenjava, cvetlice, semena zdravilna zelišča itd.). **Kulturno-politična:** Kmetški sport in tekme v kmetškem delu. Učitelj in vaška kultura. Kaj je politika in

Ban dr. Puc — glasnik sloge

Pretekli teden je ban Dravske banovine dr. Dinko Puc uradno potoval po bivši mariborski oblasti. Za časa svojega bivanja v Mariboru je sprejel tudi župana iz okrajev Maribor-levi breg in Maribor-desni breg.

Po pozdravu pa je imel ban dr. Puc na župane nagovor, ki zasluži vso pozornost javnosti. Rekel je namreč med drugim:

»Župani morajo imeti pred očmi interese vseh občanov (torej ne samo interesov te ali one

politične skupine, ampak vseh občanov, op. ur.) brez razlike in je zato njihova dolžnost, da pazijo pri svojem delu na to, da odstranijo obstoječa nasprotja. Prihajam med vas kot glasnik sloge. Gledati moramo na to, kaj nas združuje. Skupni interes nas vseh je, da rešimo slovensko in jugoslovansko gospodarstvo in zato je potrebno skupno delo. Kakor smo ob smrti kralja Aleksandra pokazali svoje enodušje v žalost, tako pokažimo enodušje tudi v našem delu. Vsi, ki smo plakali ob smrti Viteškega kralja, spadamo v skupno fronto, pa naj se ta imenuje 'nacionalna', 'gospodarska' ali kakorkoli.«

Te besede bana dr. Puca so za naše razmere izredno važne, ker dokazujejo popoln prelom z našo politično preteklostjo in napovedujejo nova pota od najbolj merodajne strani. Teh besed ni govoril ban dr. Puc kot zasebnik v kakem ožjem krogu svojih osebnih prijateljev ali znancev, ampak jih je govoril uradno, kot ban, torej kot najvišji predstavnik državne oblasti v Dravski banovini.

Mi poznamo g. bana kot moža velike odločnosti in smo prepričani, da bo znal svojim besedam dati zadosten in učinkovit poudarek tudi v praksi, da bo v naši upravi enkrat za vselej konec fislega nesrečnega starega naziranja, po katerem občine itd. niso bile »lasti« vseh občanov, ampak kakorekoč »prilastna lastnina« slučajne večinske stranke. Če se bo g. banu posrečilo izruvali iz našega javnega življenja listo nesrečno — zlasti za upravo trikrat nesrečno — naziranje o nekaki strankarski »prilastni lastnini« občin, in mi smo prepričani, da se bo to posrečilo, potem bo opravil veliko delo, če ne največje, za naš politični napredek!

Udeležence III. prosvetno-organizatoričnega tečaja, ki se je vršil v Ljubljani od 29. marca do 6. aprila t. l.

hrana dojenčka. Spolne in druge nalezljive bo-politične stranke. Igra na kmetškem odru. Režija na odru. Sminkanje. Pomen in vpliv tiska. Kmetški tisk — poročevalska služba. Pravna: Udeleževanje žene v javnem življenju. Ustroj države, banovine in občine. Ženitne pogodbe in dota. Gospodinjska: Žena kot gospodinja in ma-

ti. Gospodinjsko računovodstvo. Red in snaga v stanovanju. Perilo in ročna dela. Priprava jedil in serviranje. Mleko, njegova uporaba in predelava. Vkuhanje sadja in konzerviranje. Sadje v gospodinjstvu. Gojenje zelenjave in povrtnin. Gojenje sobnih in vrtnih cvetlic. Racionalna kosijereja. Kako postrežem gosta. Zdravstvenost

Prva pomoč in domača lekarna. Higiena vasi in kmetkega doma. Higiena telesa. Nega in preležni.

Predavali so: dr. Bonča, zdravnik, Ivanka Bergant, uradnica, ing. Bogdan Ferline, ravnatelj Kmetijske družbe, dr. Srečko Goljar, odvetnik, Alojzij Hreščak, učitelj, ing. Ivo Jelačin, referent kr. banske uprave, Manica Komanova, pisateljica, Marjana Kokalj-Zeljeznova, prof., Ivan Kronovšek, predsednik Zveze, dr. Konvalinka-Tavčar, zdravnik, Anton Lap, ravnatelj, Pavle Marc, sodnik, dr. Viktor Maček, odvetnik, Milan Mravlje, bivši nar. poslanec, Fran Pavlica, referent kr. banske uprave, Dr. Karel Petrič, direktor Hig. zavoda, Danica Pugljeva, prirofevalna učiteljica, Ivan Rudolf, profesor, Sonja Rožmanova, voditeljica javne kuhinje Delavskega doma, Viktor Rozman, uradnik, Božo Račić, ravnatelj, Dolfe Schauer, tajnik Zveze slovenskih zadrug, Fran Trček, ravnatelj, Stanko Tomšič, jurist, ing. Beno Wenko, referent kr. banske uprave.

Ogledi: Tovarna testenin »Pekatele«, tiskarna Merkur, mestna klavnic, mestni muzej, mestna vrtnarija, združene gorenjske mlekarne.

Prireditve: Drama: »Matiček se ženi«. Opera: »Štirje grobani«, »Zdaj Vam eno zaigram«. Kino: »Dekleta brez postelje«.

Šmartno ob Savi

Naše Društvo kmetiskih fantov in deklet bo priredilo na binkoštni ponedeljek, dne 10. junija tekmo koscev, na katero vabimo vsa tovariška društva in jih obenem prosimo, da ta dan ne prirejajo svojih prireditev in naj raje nas posejijo s čim večjo udeležbo.

Notranje gorice

Sporočamo, da se vrši redni občni zbor našega društva na velikonočno nedeljo, dne 21. aprila t. l. ob pol 10. uri v Gasilnem domu v Notranjih Goricah. Na ta zbor niso vabljeni le člani, ampak tudi starši članov in sorodniki, da zvedo kakšne cilje zasleduje društvo.

Šinkov Turn

Tukajšnje Društvo kmetiskih fantov in deklet priredi na binkoštni ponedeljek, dne 10. junija veliko tekmo koscev. Vsa tovariška okoliška društva prosimo, da ta dan ne prirejajo svojih prireditev in da nas posetijo, kar bomo tudi mi ob

priliki vrnili. V slučaju, da bi bilo slabo vreme, se tekma preloži na 16. junija t. l.

Sv. Jurij ob južni železnici

Na III. rednem občnem zboru Društva kmetiskih fantov in deklet, ki se je vršil 31. marca v narodni šoli ob 9. uri dopoldne, smo izvolili sledeči odbor: tov. Tone Merslavič, predsednik; tov. Blaž Urleb, podpredsednik; tov. dr. Albin Sedej, tajnik; tov. Jaka Fendre, blagajnik; tov. ing. Franjo Kropivšek in tov. Joža Mulec, nadzornika. Za načelnico ženskega odseka smo izvolili tov. Miro Kolarič, za načelnika kolesarskega odseka pa tov. Senegačnika.

Sv. Bolfenk pri Središču

Dramatski odsek našega Društva kmetiskih fantov in deklet pripravlja za praznike razvedrila polno predstavo, vaško veseloigro »Ploha« s predigro »Oporoka lukovskega graščaka«, ki jo bo priredil na velikonočni ponedeljek, dne 22. aprila ob pol 3. popoldne v tukajšnji šoli. V odmorih bo gledalce zabavala godba. Kdor hoče za trenutek pozabiti na svoje skrbi in prijetno preživeti popoldan, naj ne zamudi ugodne prilike in nas obišče. Vsi, ki ljubite lepo igro, prihitite na velikonočni ponedeljek k nam in zadovoljni boste odhajali domov. Na svidenje!

Adlešiči

Naše Društvo kmetiskih fantov in deklet Adlešiči, p. Črnomelj, je za Veliko noč pripravilo mnogo prav lepih belokranjskih pisank. Na razpolago so vsem tovariškim društvom in tudi ostalim, ki bi se zanje zanimali. Cena komadu je Din 2.—.

Škofja Loka

Jako nevarna voda, ki izvira pod Sv. Joštom, je potok Zabnica. Voda navadno ni velika, toda če le količkaj dežuje, naraste prav naglo tako, da se razlije daleč naokrog po polju in travnikih. Samo tekom zadnjih 10 let je voda uničila kmetom po površni ceni nad 5 vagonov krompirja. Svet pa, ki ga voda običajno zaliva in ki meri okrog 5 kvadratnih kilometrov, nameravajo sedaj napraviti kolikor mogoče ploden, a zato morajo Zabnico regulirati. Nekaj so začeli že delati pred 2 leti, letos pa nameravajo s pomočjo banske uprave delo končati. Banska uprava bo prispe-

vala k stroškom zneskom 70.000 Din, za kar ji je vse prebivalstvo hvaležno.

Litija

Naš okraj je močno hribovit in zato ni čudno, da so vse ceste speljane preko velikega števila precej hudih klanec. Posebno znan je takozvani špančkov klanec pri Pustem Janovju, ki ima okoli 10 odstotkov vzpona. Ta klanec sedaj prelagajo pod nadzorstvom banovinskega inženjerja, tako da bo klanec imel le še kakšne 3 odstotke vzpona. Pri delu je zaposlenih okoli 50 rudarjev iz zagorske doline. Preložili oziroma znižali pa bodo še več drugih klanec, tako da bo zveza med našim okrajem in Zasavjem znatno olajšana.

Sv. Marjeta ob Pesnici

Dne 31. marca smo imeli svoj II. redni letni občni zbor, na katerem smo izvolili sledeči odbor: predsednik: Ivan Novačan, podpredsednik: Franc Fekonja; tajnica: Štefka Valenta, blagajnik: Anton Šuman.

Sklenili smo, da bomo priredili v letošnjem letu poleg predavanj tudi tekmo koscev in žanjic. V tem je naša bodočnost!

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli k sijajnemu poteku in uspehu fantovskega in dekleškega tečaja, ki sta se vršila od 11. februarja do 19. februarja in od 29. marca do 6. aprila t. l. Prav posebno pa izrekamo vsem gospodom in tovarišem, gospem, gospodičnam in tovarišicam, ki so na tečaju predavali, našo toplo kmetško zahvalo. Naj imajo zavest, da so dajali nauke in nasvete 100 mladim fantom in dekletom, borecem za našo zdravo kmetško misel in splošen preporod naše vasi!

Zveza kmetiskih fantov in deklet v Ljubljani.

Klobuke v najnovejših barvah in oblikah dobre kakovosti ter razne športne čepice nudi v bogati izbiri po nizkih cenah

MIRKO BOGATAJ
trgovina klobukov in čepic
Ljubljana, Stari trg št. 14
Solidna postrežba — Sprejemajo se popravila

Janko Furlan:

Kam — kako — zakaj?

Osišče današnjih razglabljanj tiči pred vsem v vprašanju, kako izlečiti obstoječo splošno bolezen, ki je zamotala v svoje pogubno omrežje devet desetih ljudskih ali narodnih plasti; razmišlja in ugiba se, kako odstraniti prilike, ki izzivajo vedno večje in ostrejšje družabne odnose. To veliko socialno vprašanje visi nad nami in se spušča nad nas ter pomika pred nas kot ogromni žareči vprašaj. Eni se tega določno zavedajo, druge draži v tem nagon in jim slutnje čarajo vsakovrstne privide in sanje, tretji pa udano čakajo, kaj se bo porodilo. Čim večja je armada teh poslednjih, tem težje je stališče enih in drugih, a tem težje tudi in pred vsem za one, ki po nazorih »udanih« imajo neko čarovno ali božansko moč in lahko z enim mahom pravično in pošteno uredé ter odpravijo krivične razmere. Tej veliki zmoti, ki je tudi pri nas precej prostrana in razgrinja našo veliko nepripravljenost in nerazumevanje socialnega sestava, moremo objasniti to-le nepobitno resnico:

Zravnaje krivice s strani najvišjega odgovornega mesta bi bilo mogoče le v primeru, če bi bila na mestu naše človeške družbe s tako različnimi osobinami in interesi — le čreda ovac, ali pa če bi poštenemu svetu vladali sami poštenjaki. Poudarjamo: v prvi vrsti pošten

svet in šele takim na čelu poštene vladalci. Ni dovolj, da odločajo odlične lastnosti ali morala le na najvišjih mestih, — ni dovolj, da se dobre težnje javljajo le od ene (te) strani strani, ampak morajo te dobiti ojačenje in razumevanje od spodaj navzgor, iz ljudskih množic. Te morajo torej biti za vsakokratne reforme zrele in imeti za to vse predpogoje, to je: razvit osebnostni čut, čut dolžnosti in pravice napram sočloveku (človeški družbi), čut odgovornosti, samostojnosti itd., zato kratko: množice morajo biti prešinjene z resnično demokratično kulturo. Če te ni, je zaman težnja redkih, dasi z jakim idealizmom prežetih poedincev za zboljšanje razmer.

Dokler predstavljajo narodne plasti maso poedinih individualnosti (bitij), ki le čakajo, kakšne reforme se jim podaré, je vsak napredek izključen. Maso, ki nima potrebnega razumevanja za lastne socialne ustanove, morejo upravljati le policijske reforme. Naj navedemo, kaj pravi v tem pogledu profesor psihologije (dušeslovja) na varšavski univerzi, Abramowski: »Pomanjkanje samostojnosti sega globoko v notranje življenje ljudstva, da niti vodilne osebnosti, niti politične stranke z jasno opredeljenim programom ne morejo vladi staviti nobenih drugih zahtev kot take, ki bi jih mogli izraziti s formulo: Kaj naj se zahteva od države.«

Prešinja nas miselnost, da smo le snov, ki se more poljubno izobličiti in ponavljajo se usodepolne besede: »Napravite iz nas to ali ono, le da nas obvarujete pred prepadanjem in

nam preskrbite kruh, podpore, bolnice...!« Država naj za nas misli in dela, ona naj nas redi in obvaruje pred zmotami.

Ali je to demokracija (gospodstvo ljudstva)? Ne! Brez nagona socialne pomoči, brez ljudi, ki reform ne zahtevajo, ampak si jih s svojimi lastnimi ustanovami znajo sami izvesti — brez umetnikov v samostojnem organiziranju socialnih potreb in končno brez nagiba k samostojnosti in spoštovanja samostojnosti drugih ni resnične demokracije.

Naj bi ministrski svet ali parlament izdal najdalekosežnejše reforme, če je ljudstvo demokracično nezrelo, so le kos papirja, ki si ga uradna birokracija svojevoljno in poljubno tolmači. Nekam tako je pravkar v manj zrelih narodih, tako — priznajmo to resnico odkrito in jasno! — tudi pri nas.

Ni pa dovolj, če dejstvo le pribijemo, važnejše in bolj potrebno je, priti tej resnici do dna ali razgrniti njene vzroke. Saj gre vendar za to, da nedostatke odstranimo, ne le ugotavljamo.

Od kod torej pojav gnotne, socialne in duševne zaostalosti v ljudskih plasteh?

Povrnimo se spet k uvodoma omenjenim razglabljanjem, ki polnijo vsebino današnje krize, katero pa delimo v dva dela: v gospodarsko in moralno krizo, poslednjo bomo označili s krizo demokracije.

(Dalje prihodnjik.)

Ivan Albrecht:

Pesem vstajenja

*V cvet se odeva ves svet pomlajeni
in pesmi Vstajenja povsod se glase,
zemlja odpira se sončnim objemom,
novemu upanju naše srce.*

*Zvon se je zganil in pesem nam poje,
pesem Vstajenja, rasti in moči,
grob se zrahljal je in skala se maje,
strla jo sila je rešnje Krvi.*

*Trka na okna, na vrata, na srca:
»Vstani, kdor mrtev si trpel doslej,
vstani in pojdi na polje zeleno
in se ob soncu Pravice ogrej!*

*Vstani, brezimni brat dela in truda,
vstani, stoletja brezpravni trpin,
kliče te zopet drameča se gruda,
kliče v ljubezni sam božji te Sin!»*

*Tiho, kot da se čez noč je razcvela,
zbira k Vstajenju se vas za vasjo:
brazde zrahljane in trate zelene
žuljem in znoju in žrtvam pojo...*

*Spreдай v ozarjeni slavi življenja
lahno čez polje sam božji gre Sin,
z žezlom ponižanja, s krono trpljenja
Gubec za njim je, neustrašni trpin.*

*Dolga je vrsta brezimnih, brezpravnih,
ki dali za naše Vstajenje so kri:
v mirnem zanosu smehljajo se grudi,
radost jim seva iz jasnih oči.*

*Kdo jih prešteje, spozna in objame,
ki so pred nami trpeli za nas?!*
*Bog naj plačnik in vodnik jim ostane,
v sveti molitvi jim klanja se vas.*

*Vendar ni konca in dalje in dalje
tisoči slavni se nemo vrste —
Kje še na svetu v procesiji taki
svoje Vstajenje trpini slave?!*

*Kje še med svoje kdaj z žrtvijo tako
stopil iz groba je večno svetel
kakor v Vstajenja je našem sprevodu
naš Zedinitelj, naš Viteški Kralj?!*

*Kvišku vsa srca! Kot Rešenik drugi
živel za nas je, za nas daroval
svoje življenje, da večno zedinjen
z grudo in z nami — pri nas bo ostal!*

*Pojte, zvonovi, in vere nam vlijte,
vere, da iz te nedolžne krvi
svitajo narodu dnevi Pravice,
raste Vstajenje nam naše vasi — I*

Vesele praznike!

Gledam s klanca pod Obirjem, od koder sem lolkokral gledal po Rožu tiste dni, ko smo upali drugače, nego je potem prišlo. Gledam ta lepi svet in mi je tesno. Saj veste, kako je kmelu, kadar se razgleduje po njivi, ki je bila nekdanj njegova last, last njegovih dedov iz roda v rod, pa mu jo je pollej kriva usoda izlrgala. Bogve, čigava je zdaj in kako zanemarija novi lastnik to, kar bi bil on gojil z največjo ljubeznijo...

Dvakrat tesno mi je, ko začujem veliko-nočne zvonove. Skoraj, skoraj bi se mi iztiho-tapila solza iz oči. Saj si zastrujem in ponavljam, da ni prav, ako je človek žalosten in brez moči, ko bi bilo treba zavihal rokave in delati, delati. Da, delati in vztrajati, pa naj bodo verige še tako težke, naj se smrt še tako srupeno režil!

Brrr, le nikar besedičenja in besedne lažbe: Resnica je trda, resničnost kruto brez-obzirna. In ta trda resničnost nam dan za dnem pripoveduje, kako na tej slovenski zemlji polagoma legajo v grob častiljive slovenske korenine. Rod za njimi — kakšen bo? Tujec ga obdeluje, tujec mu tehta besede in čuvstva, jih gneče in kroji po svoje. Ali bi se potem človek čudil, ako na slovenski pozdrav dobi nemški odgovor iz otroških usl? Zemlja, zemlja naša, kdo bo čez peldeset, čez sto let jemal od tvo-jega naročja plodove žuljev in krvi in znoja, ki le je z njimi dolga stoletja gojil tu slovenski rod?!

Tam, kjer iz gozda šine pol na cesto, zaslišim govorjenje. Dva kmela gresta, dva starejša možaka, oba trdna gospodarja. Poslušam.

»Nič ne rečem, Tina si zna privoščiti, da mu je malokdo kos, samo —«

»Aha, privoščili pa, privoščili. Tudi jaz bi si znal. Ti tudi. Vsak, samo —«

»No, no, pollej sva pa že skupaj. Jaz pravim: Če bo še kaj časa tako počel, mu bo k letu spomladi kukavica s šlora pela —«

»Da, da, pa še po šlor bo moral iti kam na posodo —«

In se zasmejala.

»Drži, kar imaš,« pravi čez čas prvi. »Tako bi sodil jaz po svoji pameli.«

»Tak, tak,« meni drugi. »Če lo držiš, že še pritegne kaj novega zraven, če pa staro izpu-sliš, pa kar palico v roko in srečno pol —«

»Kaj prerokujeta o kukavici? slopim možakoma naprofi.

»O, Bog vas sprimi!« se hkratu zavzameja kmela in smo takoj v živahnem pomenku. V skopih besedah, a v tem bolj krepkih primerih mi povesla, kako in kaj se godi loč okrog. V teh koreninah in nič moje čmerikave žalosti.

»Kaj nam pa kdo more,« se lrdno upira slarejši, ki je že ves siv in kakor prslen. »Kar sem jaz sejal, bom jaz požel —«

»Oni lahko govore, kakor jim je všeč,« meni drugi, nekaj mlajši in malce bolj svež. »Mi bomo pa tako, kakor so nas učili, in bomo svoje učili tako kakor znamo sami.«

V očeh se mu iskri. Ponos je to, živa vera, moč. Kakor bi gledal pomladni gozd, ko ga zjutraj še rosnega obsije sonce, se mi zdi, ko gledam v njegove oči.

Ne, ob teh dveh tudi v meni ni več prošlora za polrlost. Samega sebe me je skoraj sram, ko pomislim, kako sem še pravkar čmerikavo obupaval.

»Zemlja, gospod,« mi medtem razlaga slarec, »daje moč. Nikjer ni take moči kakor v zemlji. Samo zvest ji mora biti človek. Tega gruda ne mara, da bi kdo služil dvema gospo-domam hkratu. Ali si njen, res njen, z dušo in s telesom, ali le pa pahne od sebe.«

Kakor prerokba mi zvane kmetlove besede. Koliko resnice je v tej preprosti lrdilvi, koliko

čisle resnice, ki se mnogi vzlic učenosti in mo-drosli vse življenje nikoli ne dokopljejo do nje!

»A kaj sta imela s kukavico?«

»I, sosed Tina je še mlad. Pravkar je prevzel za očelom, pa seka gozd kakor bi žel. Kmet brez gozda pa, tu pri nas, je mladič brez cepca —«

»In sva se odločila, da opozoriva mladega soseda, kaj ga čaka, če hitro ne okrene. S šlor mu bo kukavica pela, ker drevja v njegovem več ne bo —«

»Pa tudi šlora ne bo v njegovem, ker mu bodo prej prodali, ako pojde tako dalje —«

In se smeje. Vzlic vsej resnobi se sme-jela.

»Tako mu bova povedala za pirhe. Če je pameten, ne bo zameril. Še vesel bo takih pir-hov, če letos ne, pa vsaj čez čas —«

Ko se jima prihrjeva čudim, kako sta si vzlic vsem legobam mogla ohraniti toliko ve-drine, se hkratu zasmejeja, češ:

»Kako naj bo drugače? Če počno tisli, ki jim nismo všeč, ne vem kaj z nami, nam ne mo-rejo vzeti smeha. Nak, smeha si ne damo vzeti, iz zemlje raste in iz srca, ali ne, gospod?«

Res, smeh, ki klije iz zemlje in iz srca, tak smeh je zaklad. In dokler ga bo kaj v naših ljudeh, lahko še verujemo v bodočnost.

»No?« me prekineta v mislih. »Kaj pravite vi?«

»I, kaj? Vesele, prav vesele praznike vama želim, možaka — korenjaka!«

»In midva vam in vsem, ki so z nami,« mi sežela kmela zapored v roko.

Dan je vse svelcejši, zvonovi pojo, livade so kakor dragocene preproge. Na njih živordeči rubin: slovensko srce, srce slovenskega kmela!

Pozdravljeno! Vesele praznike! I. A.

Manica:

Velikonočne misli

Cilala sem o grofu, ki je kupil pri vrtnar-ju raznih rastlin ter jih zasadil na svoj vrt. Toda rastlinje, komaj presajeno, je že začelo vidno hirati in grof je ves ozlovoljen poklical vrtnarja, naj se prepriča sam, kako slabo blago je do-l za grofovski vrt.

Vrtnar res pride in s prav strokovnjaškim očesom pregleda lego vrta, nato preišče zemljo in slednjič reče:

»Gospod grof, v zmoči ste. Rastline so do-bre, a vaš vrt je zanič. Čemu ste si izbrali ta ozki svet lu med poslopji, kamor niti dnevne svetlobe ne prihaja mnogo, prav nič pa sonca, ki je rastlinju tako potrebno! Zemlja je pustla in peščena, gnojili niste menda še nikoli. Dajte zemlji gnoja, dajte ji potrebni snovi in videli boste, da bo rastle kakor na povelje!«

Grof se zamisli in — uboga vrtnarja. Pro-štor za vrt izbere na sončni strani, zemljo ukaže prekopati in dobro pognojiti. In res, vse kar je potem v to zemljo zasadil, je uspevalo, da je bilo veselje.

Zakaj sem povedala to? Pač zato, ker se mi zdi to nekaka prispodoba, nekaka živa slika sedanjih razmer in sicer s posebnim ozirom na naš kmetški stan.

Danes zdihuje delavec, obupuje obrtnik, loži trgovec, godrnja uradnik, sploh — danes je nezadovoljno vse. In potem se oglase še razni malkontenti, ki tako radi pozabljajo nad vsem in na vsakogar, ne sicer da bi bili k temu upravičeni, ampak kar tako. Zabavljanje jim je v krvi in brez tega pri njih ne gre.

Resnica je seveda, da danes marsikdo upravičeno loži. Je res hudo skoro za vse sta-nove. Manjka jim dela, manjka zaposlitve, po-grešajo proizvodjanja, z eno besedo — zasluž-ka ni.

Toda — ali niso vzroki tega splošnega mi-zernega slanja po večini prav taki kakor oni na grofovem vrhu? Prav gotovo! Kako naj uspe-vajo razni slantovi, ki zavisijo prav tako od kmetskega slantu kakor rastline od zemlje!

Kmet, kmetski slant, to je oni temelj, na katerem slonijo več ali manj skoro vsi drugi slantovi. Kmetski slant je lisli granitni sleber, lisla neizčrpna sila, lisli ogromni motor, ki daje življensko moč lisoč in lisočem.

Toda kakšne so danes življenske prilike kmela? Po večini revščina! Cene kmetskimi pri-delkom so, ne smešno, ampak sramofno nizke. Težko plačuje poljedelec davke, težko kupuje ono, kar ne pridelal doma, a imeli mora, tako n. pr. sol, olje, sladkor, milo, žveplenke, petro-lej in drugo. In potem, kje je obleka in obutev za vso družino, kje popravi poslopja, orodja itd.?

In če kmet sam zase ne zmora najpotreb-nejšega, kako naj potem dá zasluzka drugim...?

Dokler je kmet pridelal oziroma svoje pri-delke prodajal kot se sposobi, so vedno tudi

drugi našli kruha, samo, če so imeli resno voljo in veselje do dela. Dober Irden kmet je vedno cenil red ne le pri družini nego tudi pri živini, pri opremljenosti, povsod! In tako je vedno našel zasluzka pri njem čevljar, krojač, kolar, kovač, sedlar, torej: kmet je dajal živeti in za-sluziti tudi drugim!

Če hočemo, da se povrne čim prej nor-malno življenje, bo treba začeti pri korenini, treba je rešiti kmela in mu zagotoviti njega vredno življenje! Pred vsem se morajo vzposla-vili kmetskimi pridelkom primerne in spodobne cene in kriza bo kmalu, če ne popolnoma od-pravljena, prav golovo pa zelo omiljena!

Dajte debilu potrebnega soka in ozelenele bodo veje, vrnite kmelu njegovo blagostanje in dvignil se bo ne le on sam nego tudi vsi drugi slantovi! In tedaj bo naš ljubi narod slavil veli-časni »Vslajenja dana«, ki pa ne bo šel samo štirindvajset ur nego nam bo sijal trajno in tedaj bomo res v polni meri slavili srečno Alelujo!

Gospodarstvo

Nabiranje zdravilnih zelišč

Plodonosno delovanje »Kmetijske družbe«

Mi smo že večkrat naglašali, da je v naši deželi še precej neizkoriščenih zakladov, ki jih treba samo začeti dvigati po pametnem načrtu, pa se bodo koristile kmalu pokazale. Med take še nedvignjene ali malo dvignjene zaklade spadajo naša zdravilna zelišča.

Lani maja je Kmetijska družba začela pro-pagirati nabiranje zdravilnih zelišč in njen od-delek za propagando in nakup zelišč se je lotil ene najhvaležnejših in najpotrebnejših nalog, ki so domena KD. Z vnovčevanjem pridelkov druž-ba koristi premožnejšemu kmetu, ki lahko pri-delke prodaja, kar je seveda tudi prav, toda posebno je potrebno pomoči ljudstvo, ki ne more ničesar prodati in ki ne pridelal niti zase dovolj.

Doslej je bilo pri nas nabiranje zdravilnih zelišč, cvetja, jagodičja itd. skoraj neznano. Ljudje so nabirali le za svojo potrebo, ako je pa kdo nabiral tudi za prodajo, je bil prisiljen pro-dajati pod ceno. Prekupčevalcev je v vsaki pa-nogi trgovine vedno preveč, v tem primeru je pa bilo izkoriščanje ubogih ljudi vprav veliko-potezno. Nujno je bilo, da je vzela stvar v roke KD, in sicer zato, da se odpravi izkoriščanje ljudi in da se obdrže cene zelišč na primerni višini. Toda akcija KD je izrednega pomena za narodno gospodarstvo tudi zato, ker smo doslej uvažali nešteta zelišča kot surovine za izdelova-nje zdravil, dočim ni prišlo nikomur na misel, da se baš v takšnih rastlinah ter plevelu vprav dušimo, toliko jih je povsod. Tako je n. pr. pod-lesek, ki je sicer najnadležnejši plevel na seno-žetih, zelo koristen za nabiralca, spomladi se nabira seme, jeseni pa čebulice. Celo v koprivah je denar, kakor tudi v raznih strupenih zeliščih, ki jih kmet mora itak trebiti na pašnikih. In kdo bi mislil, da se v denar lahko spravi tudi hrastov mah, ki je nevaren zajedalec na sadnem drevju! Ako nabiraš hrastov mah, koristiš sad-jarstvu in imaš še poseben zasluzek.

Ne pripovedujemo vam bajk. Kmetijska družba je lani vnovčila 4 vagonov hrastovega mahu in po njenem zgledu je začel mah kupo-vati tudi neki trgovec. Sama je izplačala za mah nad 100.000 Din. Prav tako neverjetno se zdi, da je KD prodala v inozemstvu 40 vagonov smrekovih storžev in so za nje dobili Gorenjci nad 300.000 Din. Največ so jih nabrali pri Ro-hinju. Pozimi, ko kmet nima nobenega zasluzka, odkar se je ustavila trgovina z lesom, je takšen zasluzek prava sreča zanj. Iz števil pa razvidi-mo, da gre za pravo trgovino. Za liste in koro-

nine volje črešnje so nabiralec prejeli 250.000 Din, za arniko 100.000 Din, za seme podleska 100.000 Din, za koprive 35.000 Din in za encijan 70.000 Din. Lipovega cvetja ima KD v zalogi okrog 15.000 kg in je zanj izplačala lepe tiso-čake, saj je kupovala boljše cvetje po 12 Din kg. Omenili smo le nekatere vrste tega naravnega blaga, ki ga ni treba pridelovati, toda vnovčiti se da okrog 400 vrst raznih zelišč, korenin, cvet-jia itd. Kmetijska družba ima v zalogi okrog 180 vrst tega blaga.

Prav tako, kakor organizacija izvoza zelišč, je tudi potrebno, da začnemo predelovati si-rovine za zdravilstvo doma. Dovolj značilen je primer: Izvozili smo 10 vagonov slezovih kore-nin po 5 Din kg, uvažali smo jih pa zrezane po 35 Din kg. Samo stroj za rezanje korenin bi potrebovali, pa bi nam ne bilo treba kupovati dragih »izdelkov« ter bi prihranili velike vsote.

Prevsom hoče spraviti Kmetijska družba na trg čaj, ki sicer ne bo imel naziva »zdravilni«, čeprav je sestavljen iz 18 zdravilnih zelišč po dobrem receptu, bo pa tako dober nadomestek za uvoženi čaj, da ga bo lahko povsem izpodri-nil. Sestavljen je iz samih že v stoletjih preiz-kušanih zelišč med našim ljudstvom in mu vsi strokovnjaki napovedujejo veliko bodočnost. Med drugim je v njem: lipovo cvetje, slez, lapuh, ka-melice, robide, bezeg, tavžentrože, trpotec, pljučnica, preslica, borovnice, papeževa sveča itd. Izdelan je iz samega skrbno izbranega, naj-boljšega blaga. Prodajali ga bodo v velikih kar-tonskih zavrtkih po 5 Din, po brezkonkurenčni ceni. Doslej so razposlali že 17.500 zavrtkov na kmetijske in gospodinjske šole, kuhinje itd. Čaj izdelujejo šele 14 dni. Naša država uvozi na leto za 48.000.000 Din čaja. Vsi ti milijoni lahko ostanejo doma! Samo nekoliko propagande je treba in naš čaj bo lahko izpodrinil uvoženega, od česar bomo imeli vsi korist, tudi naši trgovci. Ako pride do tega, bo imelo naše revno ljud-stvo dovolj zasluzka že pri samem nabiranju zdravilnih zelišč za čaj.

Vprašanje propagande za to važno stvar je tako pomembno za naše gospodarstvo, da bi se mu morali posvetiti vsi, ki lahko koristijo na kakršenkoli način.

Kmetske občine in industrije

Naši »gospodarstveniki« kaj radi naglašajo veliko važnost industrije za našo deželo in naše prebivalstvo. Naša dežela, tako pravijo, je mno-go premajhna, prerевна, da bi mogla prehraniti vse svoje sinove, in ker je danes odtok domačih delovnih moči v tujino, zlasti v Ameriko, skoro

nemogoč, nam ne preostane drugega, kakor da ustanovljamo vsepovsod industrije, kjer naj naj-dejo odvisne delovne moči svoj kruh in zasluzek.

Ne tajimo, da imajo zastopniki industrije do neke mere prav — ampak samo do neke mere! Pomisliti moramo namreč, da industrija ni zem-lja, ki je večna in večno rodi; ampak industrija je zelo, zelo tvegana zadeva, dokler podjetje uspeva, je res vse dobro, toda kako pa potem, če nastopi kriza, kakor jo preživljamo danes?

Danes nam ne manjka primerov, ko indu-strija zlasti za podeželske občine ne pomeni več blagoslova, ampak, recimo kar naravnost: pro-kletstvo! Ni dovolj samo to, da imajo zlasti ve-leindustrije svoje centrale v velikih mestih, kjer tudi plačujejo večino svojih davkov in doklad, ampak največje zlo pride za podeželske občine takrat, kadar se pričinja skrb za brezposelne! Če brezposelni delavci še ne prebivajo dolgo v občini, se jih občina že še kako iznebi — toda kaj potem, če so si delavci s svojim dolgotraj-nim bivanjem v občini že pridobili domovinsko pravico. In če je takih delavcev nekaj sto ali pa celo par tisoč, takrat mora občina globoko pose-gati v svojo blagajno, da zadosti svojim social-nim nalogam! Ti izdatki so pa navadno tako vi-soki, da daleč nadkriljujejo vse koristi, ki jih je dala ta ali ona industrija občini, dokler je pod-jetje kaj neslo!

Ponekod so se dogajali slučajji, da so se ob-čine kar trgale za to, kam bo prišla kakšna in-dustrija in so dajale podjetnikom na razpolago zastoj občinska zemljišča, jamčile za dolgoročno oprostitve občinskih doklad in kar je še sličnih ugodnosti. Ponekod so se taki poizkusi res po-srečili, če in dokler je bila industrija trdna — mnogo pa je bilo tudi nasprotnih primerov!

Podeželske občine bi morale v takih primerih kolikor toliko varovati svoje koristi in doseči na ta ali oni način, da bi industrija sama pripo-mogla skrbeti za svoje brezposelne v dobrih ča-sih. Samo denar in dobičke pobirati v dobrih časih, v slabih časih pa vsa bremena prepuštili občinam, to pa ne gre, ker so taka bremena za naše občine pretežka.

Važno vprašanje: dole na kmetih

Pri zadolžitvi kmetskih poseslov ne igrajo velike vloge samo zaostali davki, bolezni ali druge nesreče ali pa ponesrečene špekulacije, ampak tudi vprašanje dol. Mogoče so vknji-žene dole največja poslavka med kmetskimi dolgovi.

Na deželi ni mnogo gospodarjev, ki bi za-puščali pri svoji smrti kakšno znatno premo-ženje v denarju; naša posestva donajajo nam-reč komaj toliko dohodkov, da je »za spolie«, o kakih prihrankih pa sploh ni govora. Če bi kmelje lahko prigospodarili toliko, da bi vsake-mu sinu ali hčeri lahko zapustili primerno do-lo v golovini, bi vprašanje dol sploh ne obstajalo; ker pa golovine ni, ne preostaja drugega, kakor da mora dole plačevati — poseslvo.

Račun je navadno tak, da prevzame sin ali hči poseslvo, ki je cenjeno na neko dolo-čeno vsoto, svojim bratom ali pa se obveže iz-plačati večje ali manjše dole ob njihovi polno-letnosti. Torej tudi če je prevzemnik prevzel poseslvo brez dolga, je poseslvo takoj po prev-zemu že znatno obremenjeno; navadno tako zelo, da tega bremena ne prenese. Prevzem-nik torej v resnici doslikrat ne dobi nič, čeprav je poseslvo na njega »prepisano«.

Naravnost obupen pa postane položaj za prevzemnika, če so dole določene v dobi niz-ke veljave denarja. Takrat so zneski visoki in pri nas ni ravno malo slučajev, da so vknji-žene dole po več sto lisoč! Danes pa, ko se je vrednost denarja močno dvignila, cene pa padle, je izplačevanje tako visokih zneskov, ki so bili pač nekdanji primerni, naravnost po-guba za vsako poseslvo. Tukaj se jasno vidi,

kakšne zle posledice je rodilo načelo: »krona je krona« oziroma »dinar je dinar«. To naziranje je napačno, ker vrednost krone (dinarja) ni bila vedno enaka. Tako se je zgodilo, da je prevzemnik posestva nekdanj podedoval kmetijo, ki so jo cenili morebiti na 1 milijon kron in da mora izplačevati na tej podlagi izračunjene in določene dole po 100.000 kron ali pa še več, čeprav posestvo danes ni vredno niti tretjine ali četrtine te vsote.

Za razdolžitve kmetov bi bilo lorej močno potrebno višino dole nekoliko revidirati. Potreben bi bil zakon, ki bi omogočal novo cenitev dole tako, da bi prevzemnik izplačevali le dejansko vrednost, ne pa bajeslovnih števil, ki morajo prevzemnike posestev uničiti, kajli to nikakor ne gre, da bi prevzemnik posestva danes moral plačati po vrednosti dvakrat ali trikrat več kakor pa je sam prejel! Zaradi previsokih dole je šlo že dovolj posestev v nič, interes države in kmetov pa zahteva, da se kmetiska posestva ohranijo, ne pa da se uničujejo.

Zasavsko društvo rejcev malih živali v Trbovljah ustanovljeno

V nedeljo, dne 7. aprila t. l. se je zbralo v Trbovljah v prostorih gostilne Počivalšek Gvida nad vse pričakovanje veliko število rejcev in ljubiteljev malih živali k ustanovnemu občnemu zboru, ki se je pričel ob 14. uri. Zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora, nad vse poštvovalni rejec Kamnikar Rudolf, ki je uvodoma razložil pomen ustanovitve društva.

Po prečitaniu odobrenih pravil so bile volitve, pri katerih je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Kamnikar, podpredsednik Cahun, tajnik Vovko, blagajnik Krasnig, gospodar Lapornik. Odborniki: Kukenberg, Skrinjar, Ban, Bregar in namestniki Dolinšek ter Kuder. Za preglednike računov so bili izvoljeni gg. Lukež in Hribovšek, namestnik pa Cizelj. Takoj so se tudi ustanovili strokovni odseki in to za kozje-rejo, kuncerejo, perutninarstvo, golobarstvo in ptičarstvo. Po daljši stvarni debati je bil sprejet tudi društveni poslovnik, ki določa med drugim tudi način dodeljevanja brezplačnih plemenskih živali, koz, ovac, kuncev, perutnine, golobov itd. med člane društva. Zborovanja se je udeležil na povabila društva tudi urednik lista »Rejec malih živali« g. Inkret Alfonz, znani propagator reje malih živali v dravski banovini, ki je prinesel pozdrave sorodnih društev iz Kranja in Mengša. V svojem nagovoru je obrazložil pomen organizacije rejcev malih živali vse dravske banovine v posameznih društvih, ki bodo tvorila podlago za ustanovitev Zveze društev rejcev malih živali dravske banovine s svojim skupnim glasilom »Rejec malih živali«, ki izhaja danes že v 1.500 izvodih.

Pri slučajnosti so imeli navzočni priliko temeljitega razgovora o smernicah umne reje malih živali in drugih rejskih vprašanjih. Pozdravljamo to akcijo, in ustanovitev tega društva, ki ima predvsem namen pomagati v težkih časih našemu malemu človeku, da si more z rejo malih živali kolikor toliko izboljšati svoj gnotni položaj. Da je društvo na pravi poti, je dokazala izredno lepa udeležba.

Henrik Sbil:

615 kaznjencev pomiloščenih. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je na podlagi pomiloštitvenega ukaza od 6. januarja t. l. pomiloščenih 615 oseb. Pomiloščeni pa niso tisti, ki so bili obsojeni na zasebno tožbo zaradi razžaljenja časti.

Zahvala. Pogorelci iz vasi Dobrovec se najpristrčneje zahvaljujemo gospodu banu dr. Pucu za velikodušno podporo v znesku Din 10.000.—, ki nam jo je naklonil na posredovanje našega župana g. Ivana Kirbiša o priliki poseta naših krajev.

Krvav gostilniški pretep. V Snahovem pri Tržiču sta se te dni sprla 30letni Janez Perko in 27letni Jože Močnik zaradi neke čisto zasebne stvari. Okrog polnoči sta se vračala oba iz gostilne domov. Spotoma sta se zopet pričela prepirati in metati, pri tem pa je Močnik potegnil revolver in Perko je smrtno zadet obležal.

† Fran Krapež. V petek so pokopali v Ljubljani splošno znanega in priljubljenega gostilničarja in kavarnarja g. Frana Krapeža, zavednega narodnjaka in velikega dobrotnika in podpornika siromakov, zlasti dijakov. Za olepšavo svojega podjetja — kavarne »Zvezda« — ki je danes v okras celi Ljubljani, je žrtvoval veliko denarja. Bil je član skoro vseh ljubljanskih narodnih društev, ki so mu ob pogrebu izkazala zadnjo čast. Naj počiva v miru!

Važno za vse kupce. Radi izredno velikega zahtevanja vzorcev poročam vsem onim, ki naročujejo pri meni vzorce, da počakajo 5 do 10 dni, dokler jih druge stranke ne vrnejo. — STERMECKI, CELJE.

Prijet vlomilec. Orožniki so prijeli 50letnega italijanskega državljana, našim varnostnim oblastem dobro znanega vlomilca Franceta Klemenca, ki se je po izgonu iz naše države zopet vrnil v Jugoslavijo, da bi tu nadaljeval svoje posle. Prijeli so ga v St. Jurju pri Grosupljem, ko se je smukal okoli nekega hleva. Pri njem so našli celo zbirko vlomilskega orodja.

Pri požaru se je ponesrečil 39letni Jože Grum, kateremu je nekdo z zlobnim namenom zažgal kozolec, kjer je Grum spal. Ko se je prebudil, je bil že tako opečen, da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnico.

Zakaj kupujejo skoro vsi Celjani in okoličani Celja že 30 let svoje potrebščine v Trgovskem domu Stermecki in zakaj tudi naročujejo

iz vse Jugoslavije blago pri tvrdki Stermecki? Zato, ker kdor je samo enkrat kupoval v Trgovskem domu Stermecki, se je prepričal, da se prodaja samo dobro blago po nizkih cenah. Pred 30 leti je tvrdka začela z enim pomočnikom in danes zaposluje v trgovini in tovarni za perilo in obleko preko 100 ljudi, kar je dokaz, da se v Trgovskem domu Stermecki res dobro kupuje, ker se drugače ne bi mogel tako razširiti. Ako še niste odjemalec, poizkusite, ter zahtevajte še danes novi, veliki ilustrirani cenik in vzorce, katere prejmete brezplačno.

Trgovski dom Stermecki, tovarna perila in oblek, Celje št. 63.

Zakaj se nogavice tako hitro raztrgajo? Zato, ker jih prav ne perete. Ne čakajte, da bi znoj razjedel nogavico, perite jo pogosto in sicer v raztopini Schichtovega Radiona natančno po navodilu na drugi strani zavilka.

Strast in beda. V Zagrebu je te dni ubil s sekiro 26letni uradnik Božidar Ninković svojo »prijateljico« 42letno vdovo Vero Gostenčnikovo, njeno sorodnico Marijo pa je težko ranil. Ninković je bil že dolgo brez službe, Gostenčnikovi pa je tudi zmanjkalo denarja, da bi ga bila podpirala. — Istotako v Zagrebu pa je zabodel 61letni Ambrož Oblovšek, doma nekje od Konjice, vdovo Ano Pekšičevo, Ljubico Korenovo pa, ki je prej živela z njim, pa je težko ranil. Pekšičevo je ubil, ker je mislil, da je ona kriva, da ga je Korenova pustila.

Proračun ljubljanske mestne občine je finančni minister potrdil. Izpremeniti bo treba samo nekaj manj važnih postavk.

Za 2 kokoši — 1 mesec zapora je dobil mladi Janez B., pogojno na 2 leti, ker je ukradel posestniki Malenškovi pod Šmarno goro pri Ljubljani 2 kokoši.

Briljant v smeteh. Te dni se je zgledala pri nekem mariborskem draguljarju 17letna Marija Bručko iz Prekmurja in mu ponudila v nakup dragocen obesek z briljanti. Dekle samo ni vedelo, koliko je obesek vreden. Draguljar pa ga je cenil na Din 30.000.—, in ker je sumil, da gre za kakšno tatvino, je poklical policijo. Na policiji pa je dekle povedalo, da je našlo to dragocenost v smeteh na dvorišču gradu pri Radgoni. Ker je pred 10 leti neka baronica tam res izgubila nekaj nakita, je izpoved dekleta prav verjetna.

Zelo nujno in važno. Vse one, ki so vzorce prejeli, prosim, naj hitro pošljejo naročilo, vzorce, katere nujno potrebujem za druge stranke, pa nemudoma vrnejo, zakar se v naprej zahvaljujem. — STERMECKI, CELJE.

Ogenj in zopet ogenj. V Ivanovcih je ogenj uničil gospodarsko poslopje posestniku Trplanu, zalogo sena in slame Francu Zrinskemu, gospodarsko poslopje pa Josipu Koltarju. V sosednji občini sta pa pogoreli poslopji posestnikov Škafarja in Balaziča. Škafar ima okoli 200 tisoč dinarjev škode.

Grozilna pisma prihajajo zopet v modo, kakor dokazujejo nekateri slučaj. Tako je te dni potrkal nekdo pozno zvečer na okno pri posestnici Tereziji Urbančič v Vukovju pri Sv. Marjeti, in ko je ta okno odprla, ji je nekdo položil na okno pismo, kjer zahteva jedi, pijače in 500 dinarjev. Žena je od strahu tako zakričala, da se je prebudil hlapec, ki je spal v hlevu; neznani izsiljevalec se je hlapca tako prestrašil, da je zbežal. Isiljevalca pa so orožniki kmalu prijeli v osebi 57letnega bivšega hlapca pri Urbančičevih, Valentina Senčarja.

50letnico je slavil te dni g. Radovan Matjašič, ravnatelj Osrednjega zavoda za zavarovanje delavcev v Zagrebu. G. ravnatelj je naš rojak iz Kranjske gore. Njegovo obsežno znanje ga je vsposobilo, da se je udeleževal kot naš zastopnik skoro pri vseh mednarodnih pogajanjih naše države z drugimi državami, kjer je šlo za denar in je nam prihranil težke milijone. Posebno hvalo pa so mu dolžni naši izseljenci, ki danes prejeto kakšne starostne rente, za to ima glavno zaslugo baš g. ravnatelj Matjašič.

Novice

★

Nov dnevnik

V Ljubljani je začel izhajati nov dnevnik »Glas Naroda«, ki ga izdaja zadruga »Narodna Prosveta«. Zadrugi značaj jamči dnevniku njegovo popolno neodvisnost od starih političnih strank in bo zategadelj lahko res pravi glasnik nove dobe in nove politike, ki dela za slogo in sporazum med nami vsemi, da s skupnimi močmi delamo za svoj vsestranski napredek. List stane mesečno 20 Din in ga toplo priporočamo. Naroča se pri upravi v Ljubljani, Gajeva ulica.

Za ponarejanje denarja — zvišane kazni

Sodišča so začela v najnovejšem času ponarejevalce denarja precej bolj trdo prijemati kakor prej, ker jih ne smatrajo samo za škodljivce privatne lastnine, ampak tudi za velike škodljivce države.

Tako je najvišje sodišče v Zagrebu zvišalo kazni nekemu ponarejevalcu denarja od 2 in pol leta na 4 leta. Ljubljansko višje sodišče pa nekemu drugemu ponarejevalcu od 3 mesecev na 1 leto in 10.000 Din denarne kazni.

Te ostre kazni so pravilne, ker vplivajo strahljivo.

V vodnjaku zasut

Delavca Kelnariča so reševali gasilci in kaznjenci noč in dan, a izkopati ga iz njegovega mučnega položaja še niso mogli, ker ga je pesek vedno sproti zasipaval. Zrak so mu dovajali po ceveh in ravno tako so ga preskrbovali tudi s tekočo hrano. Njegove moči pa vedno bolj pešajo, tako da je malo verjetno, da bi vzdržal.

★

Bik je podrl na tla 75letnega posestnika Antona Hočevarja iz Hrušice pri Ljubljani. Udril mu je prsni koš.

Vlom na pošti v Trbovljah. V noči od torka na sredo je bilo vlomljeno na pošto v Trbovljah. Vlomilci so se lotili blagajne, ki so jo navrtali in odnesli okoli 6 tisoč dinarjev.

Razno

★

Kako je Nemčija oborožena

Sovjetski komisar za vojsko Tuhačevski je sestavil natančen pregled nemške vojne sile, ki so ga te dni objavili razni francoski in angleški listi.

Iz tega pregleda je razvidno, da šteje oziroma da bo štela nemška armada že v nekaj tednih 849.000 mož, torej za 40 odstotkov več kakor jih ima Francija in skoraj toliko, kolikor jih ima Rusija, ki pa ima skoro trikrat toliko prebivalcev kakor Nemčija.

Posebno dobro je organizirano nemško letalstvo. Letalcev je 12 polkov, ki razpolagajo z 2100 bombnimi in lovskimi letali. Letalska armada šteje 8000 častnikov in 52.000 podčastnikov in pilotov. Za vojno pa prihajajo v poštev tudi športne letalske skupine, ki štejejo okoli 60 tisoč izurjenih letalcev.

Na eni nogi iz Milana v Benetke

Nedavno je krenil neki brezposelni delavec iz Milana na pol v Benetke. Ta pol bo revežu prinesla nagrado 5000 lir, če izpolni pogoje, da cele pol ne bo prehodil, ampak da jo bo preskakal na eni nogi. Počivati sme, kadar hoče in kolikor hoče, toda sme se samo vnesti ali pa vleči, nikdar pa ne sme stati na obeh nogah. Mož upa, da bo pol preskakal v 5-6 tednih.

Kravate iz somovega usnja

V južnoafriškem mestu Durbanu so ustanovili fabriko za izdelovanje kravate iz somove kože. Iz somove kože izdelujejo prav mehko, a zelo trpežno usnje, ki se da barvati kakor sukno. Te vrsle kravate so že tako prišle v modo v Južni Afriki in v Zedinjenih državah, da resno konkurirajo svilenim kravatom.

Lokomotiva za bolgarskega kralja

Bolgarski kralj Boris se kot zasebnik največ peča s strojno tehniko in je tudi izprašan strojevodja. Poznavajoč veliko ljubezen kraljevo za stroje je fabrika za lokomotive v Burgasu poklonila kralju prvo v tej fabriki izdelano lokomotivo. Kralj je darilo z veseljem sprejel in je začel lokomotivo takoj preizkušati.

Potomci Robinzonovi

Knjiga o Robinzonu Crusoe-u ni menda nikomur neznana. Sedaj so pa angleški časnikarji iztaknili neko rodbino, ki izhaja bajne naravnosti od Robinzona, oziroma od mornarja Selkirka, kakor je bilo Robinzonovo pravo ime. To je rodbina Webster, kjer še danes zvesto hranijo stare Robinzonove zapise, iz teh zapiskov je razvidno, da se je pred stoletji Robinzonova

hči omožila z gosliničarjem Websterjem. Robinzonova kri v tej rodbini deluje še danes, kajli pravnik Robinzonov se ravno pripravlja na pol preko oceana v čolnu, ki so znani pri nas pod imenom kajak.

Nekaj za gospodinje

Tirolska juha. Skuhaj 15 dkg graha v juhi od suhe svinjine ali pa na vodi. Nato razreži nekaj krompirjev in eno zeleno na drobne kose in to duši na masti, skupaj z zarumenelo čebulo in nekaj moke. To zalij z juho.

Dobra goveja juha. Nalij v lonec poldrug liter vode in jo osoli. V vodo deni 10 zrn popra in nekoliko muškatla (orešča). Operi v mrzli vodi pol kg mesa in ga deni v vrelo vodo. Med tem opravi pol kg govejih kosti, 8 dkg zelenjave (peteršilj itd.) in drobno zrezana jetra na malo masti v kozici in zakuhaj. V juho deni še eno celo čebulo z lupino vred in kosček zeljate glave. Tako pripravljeno juho kuhaj 2 do 2 in pol ure. Vode ne dolivaj več. Ko je juha kuhana, odvrzi odvisno mast in precedi.

Emoki iz mozga. Šest dek govejega mozga tenko razreži in nekoliko segrej. Pogreti mozeg raztepaj, da se začne peniti, potem ga pa osoli in dodaj 3 namočene žemlje ali pa ravno toliko sredice belega kruha (ki ga pa moraš prej ožeti), eno jajce in nekaj peteršilja; peteršilj in jajce pa moraš prej drobno sesekljati in na masti opeči. Dodaj še dve žlici drobtin in 10 dek moke. Vse to dobro premešaj in preneti in napravi majhne emoke, ki jih nekaj minut vreš na juhi.

Jetrni emoki. Zmešaj dobro 6 dek surovega masla z 2 rumenjakoma in enim celim jajcem. Potem zreži na tanke koščke 8 žemljic ali primeren kos belega kruha. Kruh polij s četrt litra hladnega mleka in to zmešaj skupaj s 4 dekami tenko zrezane prekajene ocvrte slanin z maslo vred. Nato sesekljaj 18 dek govejih jeter in jih pretisni še skozi sito. Vse to dobro zmešaj in pusti mešanico stati 1 uro. Potem pa namaži prtič z maslo in vse to meso zavij v obliki emoka v prtič in kuhaj v slani vodi približno 1 uro. Kuhan emok razreži na rezine in te potrosi z drobtinami, ocvrtimi na maslu.

Telečja jetra pripraviš dobro takole: Jetra očisti kožice in jih nabodi s slanino. Tudi kozico obloži na dnu z narezano slanino, na to pa položi jetra, tako da leži nabodena stran zgoraj. Jetra osoli in popopraj. Zalij jetra s par žlicami vode, pokrij in cvri približno 1 uro. Nato vzemi jetra iz kozice in jih razreži, mast pa poberi s soka. Sok zalij z malo rdečega vina in ga polij po jetrih, z maslo pa zabeli pražen riž, ki je k jetrom odličen dodatek. Kar jeter ostane, sesekljaj in zmešaj z ostankom riža; to je za naslednji dan dobra zakuha za juho.

Radio

Program Radio Ljubljane od 21. do 28. aprila.

Nedelja, dne 21. aprila. 8.30: Orgelski koncert (Blaž Arnič) — 9.45: Versko predavanje (p. Valerian Učak).

Ponedeljek, dne 22. aprila. 7.30: Kakšni posevki in nasadi kmetijskih rastlin se bodo priznavali (ing. Mikuž Franjo) — 10.00: Vajeniško razmerje po obrtnem zakonu (dr. Bajič) — 11.40: Otroška ura (Manca Komanova) — 16.00: Velikonočni običaji. Vrsila zvočnih slik.

Torek, dne 23. aprila. 18.20: Zgodovina kruha (Zajc-Boškovičeva) — 20.00: Volilno in politično poročilo — 21.50: Magistrov šramel-trio.

Sreda, dne 24. aprila. 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 19.00: Sokolstvo in delavstvo (dr. Makso Kovačič).

Četrtek, dne 25. aprila. 18.40: Sprehodi po stari Ljubljani (dr. R. Andrejka).

Petek, dne 26. aprila. 18.00: Filozofski sprehodi (dr. Veber).

Sobota, dne 27. aprila. 18.15: Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) — 18.50: Volilno in politično poročilo — 19.05: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sejmi

22. aprila: v Motniku, Sevnici, Ponikvi, Šmarju pri Jelšah.

23. aprila: v Radečah pri Zdm., Leskovcu pri Krškem, Novem mestu, Sv. Barbari, Podčetrtru, Sošanju, Lučah, Muti, Novi Štifti, Ptujski gori, pri Sv. Duhu v Ločah, Dolnji Lendavi.

24. aprila: v Škofji Loki Planini, Radovljici, Črnem vrhu, Žužemberku, Izlakah, Zdolah obč. Pleterje, Framu, Hočah, Sv. Juriju ob j. ž., Sv. Juriju pri Hrastovu, Sv. Jurju ob Svičini, Kaniži, aLškem, Mozirju.

25. aprila: v Bučki, Grosupljem, Hotavljah, Mozlju, Sv. Jurju po Kumom, Novi cerkvi, Rakitni, St. Volbenku, St. Vidu pri Stični, Žireh, Kostrivnici, Sv. Juriju ob Taboru, Lavboku, Oplotnici, Dobovi, Vuzenici, Turnišču, Beltincih.

26. aprila: v Semiču, Polšniku, Kozjem.

27. aprila: v Sv. Volbenku, Lukovici, Veseli gori pri Sv. Rupertu, Vel. Slevici, Trebelnem, Zagradcu, Dobju.

Valute

1 ameriški dolar	Din 43'60
1 nemška marka	Din 17'56
1 švicarski frank	Din 14'25
1 angleški funt	Din 211'—
1 francoski frank	Din 2'90
1 češkoslovaška krona	Din 1'84
1 italijanska lira	Din 3'64

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetijski dom“. Ziro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso brez prekinjenja obrestovanja. // **POSJILA** daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. // **OSKRBUJE**: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje. **PRESKRBUJE**: Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. // **BLAGAJNISKE URE**: Ob delavnikih od 8—12¹/₂, in od 3—4¹/₂, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: **Din 35.000.000'—**

Rezerve: **Din 1.300.000'—**

TRBOVELJSKI IN PRVOVRSTNI SPLITSKI PORTLAND CEMENT, nadalje prvovrstno banatsko pšenično moko, debele in drobne otrobe, umetna gnojila, razna semena, semenski oves, ječmen in semenski krompir ima po najnižjih cenah vedno v zalogi

„Ekonom“

Ljubljana
Kolodvorska ulica 7

Čebulo,

lepo in zdravo
kupujem

Ponudbe z navedbo cene in količine
na FRANC SLAMIČ — LJUBLJANA

Tudi za Vas

bo koristno, če se vsedete in pišete še danes Trgovskemu domu Stermecki po popolnoma nove vzorce sukna, kamgarna, ševijota, meltona in blačevine za moške obleke. Prepričajte se o ogromni izbiri in o zelo znižanih cenah.

TRGOVSKI · DOM
Stermecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Vzorci in ilustrirani cenik zastonj!

Celje
št. 63.

Kupujte svoje potrebščine pri tvrdkah, ki nudijo svoje blago v Kmetškem listu

Najboljšo

**modro
galico**

izdeluje tovarna

„Zorka“ v Subotici

po staroznanem ausiškem (Aussig-Ustje) načinu, ki je zajamčeno 98—99% in najcenejša, ker se izdeluje v naši državi in se ne plača carine. Produkcija je pod stalnim nadzorstvom ministrstva poljoprivrede.

Dobavlja

**Kmetijska družba
v Ljubljani**

Preselitev

prodajalne čevljev **„pri Pollaku“**

(Dunajska) Tyrševa 23

v Kolodvorsko ul. 11

Pri tej priliki se prodajajo čevlji z izrednimi popusti:

otroški od 16.—, 30.—, 50.— Din

ženski „ 50.—, 60.—, 90.— „

moški „ 90.—, 110.—, 115.— „

razsortirano po dogovoru.

Prodajalna čevljev znamk „Standard“ in „Triumf“ d. z. o. z.
Kolodvorska ul. 11

Moko, koruzo, oves, riž, kavo, olje, vseh vrst semena kakor ostalo špecerijsko blago

Zaloga stavbnega materiala kakor: cementa, strešne in zidne opeke od priznane tovarne Bohn, lepenke, žebeljev, betonskega železa, apna ter vseh v zidarsko stroko spadajočih predmetov

Za praznike posebno nizke cene za srajce, kravate, nogavice, moške že od 5, ženske od 8 dinarjev naprej!

Velika izbira vseh vrst manufakturnega blaga po najugodnejših cenah nudi znana vpeljana trgovina

A. Jeglič

POLEG KOLODVORA V LESCAH PRI BLEDU

Zaloga vsakovrstnih umetnih gnojil z navodili brezplačno!

V nevarnosti

Je tvoj denar, če ga držiš doma!

Roparji

prežijo za najmanjšimi prihranki

Zaupaj

denar domačim hranilnicam!

Nalagaj

svoje prihranke v

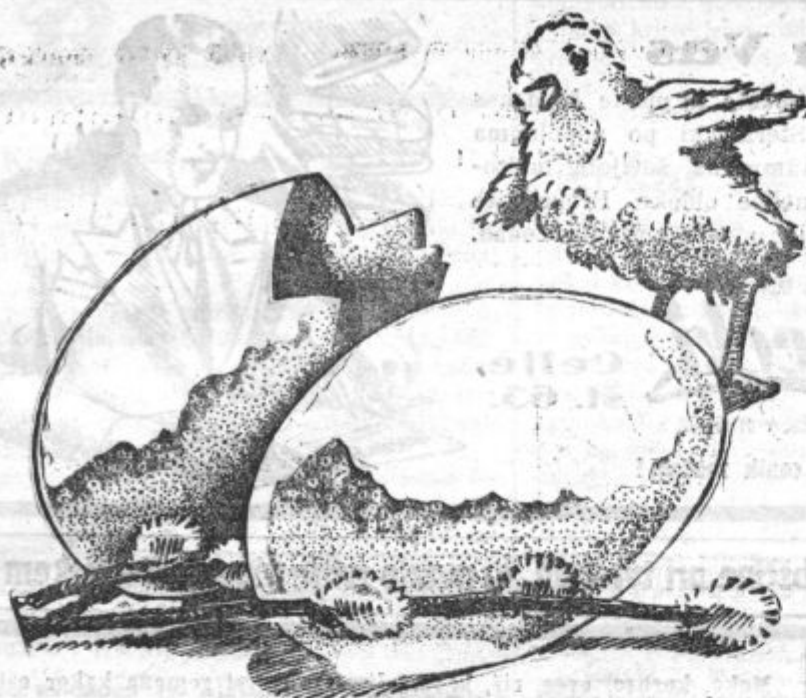
HRANILNICO DRAVSKE BANOVINE

(PREJ KRANJSKA HRANILNICA)

V LJUBLJANI

Zanjo jamči

vsa Dravska banovina z vsem premoženjem in vso davčno močjo

Za Veliko noč čevlje **Rata**

45.-

Vel. 9-11½

59.-

Vel. 9-11½

79.-

59.-

99.-

79.-

99.-

Rata**Zavarovalnica****ROSIJA-FONSIER**

Ljubljana - Komenskega ulica 18

Sprejema vsa zavarovanja. Takoj sprejme zastopnike v vseh krajih Dravske banovine

Urednik: Janke Vito. — Izdaja za konzorcij Ivan Pipan. — Tiska tiskarna Morkur (exodstavlak tiskarne: O. Mihalč), Ljubljana.